

Tukpɔɔgaaleve Nuiti

Ta-Zεvεi

Sεvεi lɔɔzeizuυε

Faiti ti zεvεai Tukpɔɔgaaleve nuiti ta-zεvεi zu, naati toge naama vaiti ba, niiti ti gεeni Izelayele nuiti keai ma zeizu ga niine Kanaan yooi zu, Zozuwe gεai ma loni ti untuɔɔ, eyesu naama gonagiti ti be niiti ti gεeni Samiyele ná-siegi zu, aisa masadai lɔɔ va ze.

Niima vaiti ti gεeni kona waagila unsavago puulɔsava (1 380) ta kona waagila puulɔlugɔ (1 050) yɔɔɔzuυε, ɔaa kona waagila unfele puufelegɔ (1 220) ta kona waagila puulɔlugɔi (1 050) yɔɔɔzuυε, aisa Yesu Kilista va zɔlɔɔ.

Naama laaseigi, ga tukpɔɔgaaleve nuiti, naa ɔa ga nuiti ti zobogi zɔlɔɔni GALA ɔɔɔi yeezu, é la ga faawo bo faa gila nɔ, keke ti loni nuɔuseiti untuɔɔ faiti pe su, ti gε ga ta-ɔfundigiti. Ti bolodamai tanigaani kula ɔalaa faaɔaagiti su.

Tukpɔɔgaaleve nuiti ta-zεvεi ɔaagwεευε su ga faa wola savago:

1) Ma mɔungi ɔa naama vaiti dεεzu, niiti ti gεeni Izelayele nuiti keai ma zeizu ga niine Kanaan yooi zu, eyesu Zozuwe za (1:1 é li 2:10).

2) Fai velesiei ɔa dεεzu, velegi GALA ga ɔa ná-nuɔuseiti unmɔɔ da, é yeelo nuiti ba, é ti leve ti unmɔɔ fai naa gε (2:11 é li 16:31).

3) Fai zavasiei ɔa dεεzu ga faazupui gεni gεεzu Izelayele wolodama nuiti saama, aisa masadai va ze kpasu (gaagwεsu 17 é li 21).

Faiti kpein ti ɔɣɛni ga Izelayɛle nuiti, tukpɔɔgaaleve nuiti ta-zɛvɛi zu, naati ti ɔɣɛni tɔɔzei ti yɔɔɔzuvɛ ɔɣɛvɛlei va ta GALA. Siɛgi zu ta la woovaladai ɔɣɛna la ga GALA, nuɔuseiti ti bɛna ti maanɔɔɔ, niiti ti zeini ti zaama, ta ti-maaɔoolii zu geleiti balaa. Kɛɛ ta la ɔɣalena ma GALA ma, ti woofula ma ga ɛ ɔɔ ti va, GALA ge ɔɣɛni ti unmoosu. Yeenɔpɛ nɔ, tɛgai ɔɣɛni ti volu ga ti nɔkɔ gala kiligiti bu, niiti ti ɔɣɛni Kanaan yooi zu, ɔaa ti vɛlɛ GALA polu ta ɔɔɔɔi ta-ɔulagaanɛɛzui vaa ma (gaagwɛsu 17 ɛ li 18), ɔaa ti yeema GALA nɔ-deveiti ma (gaagwɛsu 19 ɛ li 21). Ta la ɔɣɛna naa ɔɣɛa, undaavili pelei ɔɣa ti bɛna so, ni GALA ge la vaani, ɛ va ɔɔ ti va.

Fai zavasiɛi ɔɣa naa lɛɛzu, vɛlei Izelayɛle nuiti ta la ɔɣɛ la, ni ta ɔɔɔɔ yeema nɔ, ti volu la zeini GALA ba. Toɔɔa dɛɛzu degɛmu ga, GALA nɔ-nuɔuseiti, gaazaɔɔagi ɔɣa ga, kɛni ɛ ɔwɛɛ, ga zobogi ɔɣɛgele ɔɣa ti wɔinni ti ta-eteai zie su? Soloo faa ɔɣa ga nɔ nɛi, ga ɛɛ ge nɔ-eteai zie, ɛɣɛvɛlei soloogai la nɔ gaazu?

*Lɛkpɛmavɛ nu yeezazu vɛle wolodaiti
ta-yooi zo fai*

¹ Zozuwe zaai ma, Izelayɛle nuiti ti ɔɔɔɔɔ GALAGI ɔaazaɔɔani, ti ɔɣɛ ma: «Gi zaama, ɔɛ ɔɣa a li mɔunpa, ɛ kɔɔi vɛɛ Kanaan nuiti ba?»

² ɔɔɔɔɔ GALAGI ɔɣɛni ma: «Zuda mɔunpa ka a li, gɛ zooi la zeezu.»

³ Zuda nuiti ti ɔɣɛni ti-ɔɣɛloin Simiyɔn nɔ-nuiti ma: «Ade lɛ wo ɔɔ gi va zooi naa vaa zu, nii feai gi ya, ade Kanaan nuiti sakpe, gɔ balaa gɔ vɛlɛ wo volu, ade li naama yooi zu, nii feai wo ya.»

Simiyɔn ná-nuiti ti vileni ti volu ti li. ⁴ Zuda nuiti ti læeni, Gɔɔɔɔ GALAGI Kanaan nuiti dɔɔni ti yeezu, ta Feeleeze nuiti. Ti zunu waapuugɔ (10 000) vaani naati ba Beezeke. ⁵ Ti masagi Adɔni-Beezeke ɔaani Beezeke, ti sakpeni, ti zobogi zɔɔɔni Kanaan nuiti ma, ta Feeleeze nuiti. ⁶ Adɔni-Beezeke ɔizeni, keɛ ti vileni polu, ti so, ti zeezinekpogiti ta kɔɔzinekpogiti teveni ba. ⁷ Adɔni-Beezeke ɔeni ma: «Masa puulɔfela (70), niiti ti ti-yeezinekpogiti, ta ti-ɔɔzinekpogiti teveni ba, naati ti ɔeni daamianigi mɔtai yevezu, nii é ɔeni loozu, é ɔa ɔula ná-tabalii ɔa. GALA ge naa ɔea ga ze, nii gè keeni.» Ti liini la Zeeluzalɛme, miná ɔa é zaani ná.

⁸ Zuda nuiti ti laalæeni Zeeluzalɛme wu, ti soni. Ti ma laai zu nuɔuseiti pe paa, ti abui lo taai va. ⁹ Naa voluma, ti liini ti kɔɔi veɛ Kanaan nuiti ba, niiti ti ɔeni zeini gize yooi zu, ta lekpeɔave nu yeezazuve yooi zu, ta zieleve ma nemei zu.

¹⁰ Zuda nuiti ti kɔɔi veɛni Kanaan nuiti ba, niiti ti ɔeni zeini Geeɔelɔn, nii daaseigi ɔeni mɔungi ga Kiliyate-Aaleɔa. Ti zobo sɔɔɔni Seesayi nuiti ma, ta Ayiman nuiti, ta Talemayi nuiti. ¹¹ Ti zɔɔeni miná, ti li ti Deɔiil nuiti sakpe. Mɔungi, Deɔiil laaseigi ɔeni ga Kiliyate-Seefɛɛl. ¹² Kalɛbe ɔeni ma: «Nà dɔun anzanui Akesa ve naama nui ve ga anza, nii a Kiliyate-Seefɛɛl zakpe, é so.» ¹³ Kalɛbe deɔei Kenaze ná-doun zunui Wɔteniyɛle ɔa é ná zoni. Kalɛbe ná-doun anzanui Akesa veeni be ga anza. ¹⁴ Seeliai ma sinigi vɔ be, é deeni ga naa, ga naa kpalagi ta vali keɛɔe Kalɛbe ma. Naa volu, Akesa vilini, é zɔɔe ná-soovalegi ɔoma. Kalɛbe gaazaɔani, é ɔe ma: «Leeni ɔa wɔin é ma?»

¹⁵ E gooɔaavoteni, é ɔɛ ma: «Faane ɔɛ bɛ! Ziɛungaa ve bɛ, mazɔɔ zɔoi è sɛidai su, lɛkpɛmave nu yeezazuve, naa vɔɔve.» Kalɛbe ziɛungiti feeni bɛ maazu velei, ta buu velei.

¹⁶ Ken nuiti, Moize nekoi mavofodaiti, ti zegeni Zeeliko, Dɔza Taa Wolai, ta Zuda nuiti, ti li ti zei nuɔuseiti saama, tevebai zu Zuda yooi zu, ve ná Alade lɛkpɛmave nu yeezazuve. ¹⁷ Zuda nuiti ti ɔni ti-ɔɛloin Simiyɔn ná-nuiti ba, ti li ti Kanaan nuiti sakpe, niiti ti ɔeni zeini Sefate. Ti nuɔuseiti kpein suwugaaleveni, ti taai ɔologolo neɔelein. Ti taai naa laasei pɛeni ga Gɔlema (nii poluve ga «é ɔologologa»). ¹⁸ Zuda nuiti ti Gaza zoni balaa, ta Asekalɔn, ta Ekelɔn, ta naama laa wolaiti maɔoolii ma yooiti. ¹⁹ Gɔɔɔ GALAGI ɔɔɔi ɔeni ti va, naa ɔa é keeni Zuda nuiti ti zoo, ti gize yooi zo. Kele ti la ɔeni zooni, ti va pɛtugi zu nuiti kpe, mazɔɔ naati, kɔɔɔ wotoloiti ti ɔeni naati zea, nii é ga kɔlu geleiti. ²⁰ Kalɛbe Geebelɔn zɔɔni, eɔevelei Moize ma levei veeni la. E Anake mavofoda savagɔiti kpeeni ná. ²¹ Benzamen mavofodai la ɔeni Yeebuse nuiti kpeeni, niiti ti ɔeni zeini Zeeluzalɛme, naati ta de zeini Zeeluzalɛme zaɔgaza, ta Benzamen mavofodai.

*Lɛkpɛmave nu ɔvezu vele wolodaiti
ta-yooi zo fai*

²² Zozefe mavofodai balaa liini, é laale Beetele wu, Gɔɔɔ GALAGI ɔeni ti va. ²³ Ti nuiti teveni ga ti Beetele taai vete, nii mɔungi daaseigi ɔeni ga Luze. ²⁴ Keelaiti ti zunu ɔila kaani, é da ɔula taazuve, ti ɔeni ma: «Pele le ga giye, ve gá lɔ ná taazuve, gá faane ɔɛ è ve.» ²⁵ Pelei ta lee la taazuve, é naa keeni

ga tiye. Ti taa nuiti kpein paani, keɛ ti zunui naa ta ná-pɛleyeɣei yeɛni ná, naati ti li. ²⁶ Zunui naa liini Ɔɛte nuiti ta-yooi zu, é taai loni ná, é daasei pɛɛni ga Luze, daaseigi naa ɣa é ba zaagaza.

²⁷ Manasee nuiti ti la ɣɛni Bete-Seyan nuiti kpeɛni, ta Taanake nuiti, ta Dɔɔl nuiti, ta Yiɓeleyame nuiti, ta Megido nuiti, ta ti-vaalobaiti kpein. Kanaan nui naati ti yeɛni zeini ma yooi zu.

²⁸ Siɛgi zu Izelayele nuiti seɓei wɔɔloni la, ti ɣɛni boti baagi veezu ti ya, ti da ke, keɛ ti la ɣɛni ti ɓɛɛni.

²⁹ Efelayime nuiti ti la ɣɛni Kanaan nuiti kpeɛni, niiti ti ɣɛni zeini Geezɛɛl, naati ti yeɛni zeini Efelayime nuiti saama.

³⁰ Zaɓulɔn nuiti ti la ɣɛni zooni ti va Kitelon nuiti kpe, ta Naɣalɔle nuiti. Kanaan nui naati ti yeɛni zeini Zaɓulɔn nuiti saama, keɛ naati ti ɣɛni boti baagi veezu ti ya, ti da ke.

³¹ Aseɛl nuiti ti la ɣɛni Ako nuiti kpeɛni, ta Sidɔn nuiti, ta Aalaɓe nuiti, ta Akeziɓe nuiti, ta Ɔɛleɓa nuiti, ta Afike nuiti, ta Legɔɓe nuiti. ³² Aseɛl mavofodaiti ti zeini Kanaan nui naati saama, niiti ti ɣɛni zeini zooi naa zu, mazɔɔɔ ti la ɣɛni ti ɓɛɛni.

³³ Nɛfetali nuiti ti la ɣɛni Bete-Seemɛse nuiti kpeɛni, ta Bete-Anate, ti yeɛni zeini Kanaan nui naati saama, niiti ti ɣɛni zeini zooi naa zu. Keɛ ti ɣɛni boti baagi veezu taa wola felegɔi naati su nuiti zea, ti da ke.

³⁴ Amɔɔl nuiti, ti Dan ná-nuiti kpeɛni, ti le gize yooi zu, ti la ɣɛni vaani bu ga ti yei nɛmɛi zu.

³⁵ Amɔɔl nuiti ti yeɛni zeini Ɔaal-Ɔeeɛse, ta Ayalon, ta Saaleɓime, keɛ Zozɛfe mavofodai zeɓei ɣɛni liizu ga wɔɔɔa ti laalɔɣɔma, ti ɣɛni boti baagi veezu ti

ya, ti ɗa ke. ³⁶ Amɔɔl nuiti ta-ɗwɛpelemave liini gize yɔɔɔzuve Akelabime, é zo Seela, é li ná volu vele.

2

Izelayele nuiti ti la ɗeni ɗɛni ga woogɛfila nu

¹ Gɔɔɔɔ GALAGI ná-keelai zɛɗeni Gilegale, é va Bɔkime, é ɔɔeni Izelayele nuiti pɔ, é ɗɛ ti ma: «Gè wo ɗulani Ezipete yooi va, gè vaani ga woye zooi naa zu, nii gè minazɛɗeni ná-faa zu, gè ma ɗonai wo, wo-mɛmɛwolani bɛ. Gè ɗɛni ma: «Eyesu ɗɔ, gè la ná-minazɛɗɛgi ɗologologa wo letema. ² Wɔun wa, wo la minazɛɗɛ boga niima yooi ma nuɓuseiti bɛ, wa ta-zalaɗa ɗulazuɓeti toka.» Kɛɛ wo la woiloni gɔoi ma. Lee vaa zu wo naa ɗɛni? ³ Názu ɗa gè ɗɛni la ma, gè la ti bɛɛzu wo luɗɔ, ta yesu wo ɗoba, ta-ɗalagiti ti ɗɛ ga baliiti wo luɗɔ.»

⁴ Siegi zu Gɔɔɔɔ GALAGI ná-keelai niima woiti boni la Izelayele nuiti ma, nuɓuseiti ti tɔɔzeini ga wɔɔa. ⁵ Ti naama adave laasei pɛeni ga Bɔkime (nii poluɓe ga «gɔɔɔ nuiti»). Ti zalaɗaiti kulani ná Gɔɔɔɔ GALAGI ɓɛ.

Zozuwe zaa vai

⁶ Zozuwe yeebeni nuɓuseiti ba, Izelayele nuiti ti liini ti zooi zɛɗɛ, ti ɗilagilagi zeí ná-poganii unda. ⁷ Nuɓuseiti ti ɗɛni Gɔɔɔɔ GALAGI lɛbizu, Zozuwe zii ma voloi pɛ su, ta kɛwolai naati kpein ta-ziegi zu, niiti ti ɗɛni ma ta Zozuweni, ti kɛɛwoti wolaiti kpein kaani, niiti Gɔɔɔɔ GALAGI ti ɗɛni, Izelayele ná-faa zu.

⁸ Nun ná-doun zunui Zozuwe, Gɔɔɔɔ GALAGI ná-botifɛ nui zaani, siegi zu ná-konagi ɗɛni la ga

ungila puugɔ (110). ⁹ Ti maagfuluni ná-zooi ma, nii é sɔlɔɔni ga nɔnɔ Timenate-Geelese, Efelayime gize yooi zu, Gaase gizei lekpeɔmave nu gɔvɛzuvɛ. ¹⁰ Ma gɛgɛlamaiti kpein balaa ti zegeni ná, ti za, ti li ti-mɛmɛwolani pɔ, ti zaai. Gɛgɛlamama gili ge wuzegeni naati poluma, nii é la gɛni Gɔɔgɔ GALAGI gɔwɛɛ, anɛɛ kɛɛwotii nii é kɛɛni Izelayele ná-faa ma.

Nubuseiti ti gɛle vai

Gɔɔgɔ GALAGI va

¹¹ Názu gɛ Izelayele nuiti ti Gɔɔgɔ GALAGI wanama vai gɛɛni la, ti Baale gɛlagiti dɛbini. ¹² Ti gɛleni Gɔɔgɔ GALAGI va, ti-mɛmɛwolani ta-GALAGI, nii é ti gɛlani Ezipete yooi va, ti vilɛ gala kiligiti polu, nubuseiti ta-gɛlagiti saama, niiti ti ti-maagoolii zu. Ti gɛni nɔkɔsu ti wu, ti da Gɔɔgɔ GALAGI yiiɔaawana. ¹³ Uele gɛna ti gɛleni Gɔɔgɔ GALAGI va, ti da Baaleni dɛbi ta Asetaateiti.

¹⁴ Gɔɔgɔ GALAGI yiiɔaawanani Izelayele nuiti ma. E benɛni ti va, toosu nuiti ti loo ti ma, é la ti maaloboni. E ti lɔɔni ti zili nuiti zeezu, niiti ti gɛni ti-maagoolii zu, ti la zobo sɔlɔɔni, ti va lo ti zili nuiti daalɔɔma. ¹⁵ Siɛnɔpɛ su ta la liina la kɔɔmave, Gɔɔgɔ GALAGI gɛni sugologolosu ti ya, eɔɛvelei é boni la ti ma, é ma gɔnai wo. Uele gɛna ti lɔɔni la iɔtɛve wolai zu.

¹⁶ Gɔɔgɔ GALAGI tukpɔɔgaaleve nuiti buzegeni, niiti ti ti gɛzoni, ti ti gɛla ti zili nuiti zea, niiti ti gɛni loozu ti ma. ¹⁷ Kɛle ti la gɛni woilosu talukpɔɔgaaleve nuiti gooi ma. Ti gɛni nɔ bɔɔgɔ gɔzɔzu ga gala kiligiti, ti da nɔkɔ ti wu. Ti gɛni zegɛzu gaamanɔ naama velei va, nii ti-mɛmɛwolani ti ziɛni la,

niiti ti ɔloni Ɔoɔɔɔ GALAGI ná-devei ve, ti la ɔeni vokɔɔɔni naati ma, ti zie velei ɔeni ye. ¹⁸ Sienɔpe su Ɔoɔɔɔ GALAGI ɔeni tukpɔɔfaaleve nui levesu da, é ɔeni ɔeezu naa va, é ti unmo, é ti ɔula ti zili nuiti zeezu, tukpɔɔfaaleve nui naa ná-yeeɔɔɔɔɔɔɔɔ kpein su. Mazɔɔɔ Ɔoɔɔɔ GALAGI a la ná-nubuseiti kaana, ti da kpeei loo unbawului wu, ti zili nuiti zea, ti da ti maanɔɔɔ, ti maawɔin ɔeni sosu. ¹⁹ Kele siegi zu tukpɔɔfaaleve nui a la zaana la, nubuseiti ti bena tɔzei ga bɔɔɔ ɔɔzɔa mɔnɔ, é leve ti-memewolani tɔnɔi va, ti vile gala kiligiti polu, ti da ti lebi, ti da nɔkɔ ti wu, ti la ɔeni yeebesu ti-zɔ nɔiti ba, ta ta-ɔikpaiti.

*GALA ge Izelayele ɔɔ vai
voluɔɔɔɔɔɔɔɔ zu*

²⁰ Ɔoɔɔɔ GALAGI yiiɔaawanani Izelayele ma, é ɔe ma: «Tɔzei niima nubuseiti ti ná-minazefegi ɔologologa, nii gè boni ti-memewolani be, tɔzei ti la ɔloni ɔoɔi ve, ²¹ nɔun ná, gè la mɔ zii niiti gila kpalaa kpea, teiti ti yeɔai ná, eyesu Zozuwe za, ²² naa ɔa a ke gè ti ɔe ga Izelayele voluɔɔɔɔɔɔɔɔ anii, gè kwee, ni ta zie ga ná-pelei, eɔevelei ti-memewolani ti zieni la, ti ɔolo bè.» ²³ Ɔoɔɔɔ GALAGI zii naati zeni ná, ti ze ziiɔeigi zu, é la ɔaazuvileni ga ti bea, teiti é la ɔeni ti ɔɔni Zozuwe yeezu.

3

¹ Ziiti pete, niiti Ɔoɔɔɔ GALAGI ti yeni zoi zu, ga ti ɔe ga voluɔɔɔɔɔɔɔɔ anii Izelayele ve, tiya ɔa ti la ɔeni Kanaan yooi zo fai ma ɔɔɔi ta ɔɔni. ² Naa ɔe ungi ɔeni ga ɔeɔɔɔɔɔɔɔɔɔ niinei, é wuzefezu Izelayele nuiti saama, niiti ti la kɔɔɔɔ vaa ɔwee, naati ti kɔɔɔɔ vai

maaleɛ. ³ Gɔɔɔɔ GALAGI Filiseti nuiti ta-masada laɔlugɔi ma nuɔuseiti zeni zooi zu, ta Kanaan nuiti kpein, ta Sidɔn nuiti, ta Geeve nuiti ti ɔeni zeini Liban ɔizeiti ma, ɛ zo Baale-Geelemɔn gizei ma, eyɛsu ɛ zeeli Leɔo-Gamate. ⁴ Zooi naati ti ɔeni ná, Izelayele volugula vai ma, ni ta ɔolo deveiti be, niiti Gɔɔɔɔ GALAGI ti veeni ti-memewolani zea ga Moize maavele.

⁵ Izelayele nuiti ti zeini Kanaan nuiti saama, ta Gete nuiti, ta Amɔal nuiti, ta Feeleeze nuiti, ta Geeve nuiti, ta Yeeɔuse nuiti. ⁶ Ti zooi naati su nuiti ti-loun anzanuiti seini ga ti-anzaiti, ti ti-loun anzanuiti fe naati ti-loun zunuiti be ga ti-anzaiti, ti da ta-ɔalagiti debi.

*Wɔteniyele,
tukpɔɔgaaleve nui Izelayele unda*

⁷ Izelayele nuiti ti Gɔɔɔɔ GALAGI wanama vai ɔeni. Ti yeemani Gɔɔɔɔ GALA ma, ta-GALAGI, ti li ti da nɔko Baaleni bu, ta Aseelani. ⁸ Gɔɔɔɔ GALAGI yiigaaawanani Izelayele ma, ɛ ti ɔɔdini Meeɔɔɔɔtami masagi Kusan-Liseyatayime ma. Ti duɔlai ɔeni Kusan-Liseyatayime yeezu ga kona dɔsava. ⁹ Ti kpeei looni Gɔɔɔɔ GALAGI woizu, naa unmɔ nu wuzegeni Izelayele nuiti be, naa ti ɔizoni, Wɔteniyele ɔeni ga naa, nii ɛ ɔeni ga Kenaze ná-doun zunui, Kalɛbe deɔei. ¹⁰ Gɔɔɔɔ GALAGI ná-Zenvui ɔeni toun ba. E ɔeni ga tukpɔɔgaaleve nui Izelayele unda. E liini ga kɔɔi Kusan-Liseyatayime laalɔɔma, Meeɔɔɔɔtami masagi, Gɔɔɔɔ GALAGI zobogi veeni be, ɛ pile sɔlɔ naa ma. ¹¹ Ziileigi ɔeni

zooi zu ná pɛ, kona vuunaanigɔ (40) laawu. Kenaze ná-doun zunui Wɔteniyɛle zaani.

*Eɣude,
tukpɔɔfaaleve nui Izelayɛle unda*

¹² Izelayɛle nuiti ti Ɔɔɔɔɔ GALAGI wanama vai ɣɛɛni mɔnɔ. Naa maavele ma, Ɔɔɔɔɔ GALAGI Moabe masagi Egelon iɲɔdɔɔni, é wuzeɣe Izelayɛle laalɔɣma. ¹³ Egelon Amɔn nuiti kpɔni ɔɔɔɔ ɔa, ta Amalɛke nuiti, ti li ti laale Izelayɛle wu, ti zobogi zɔlɔɔni ma, ti kpɛ ti kula Zeeliko ɔa, Dɔza Taa Wolai, ti so. ¹⁴ Izelayɛle nuiti ti lɔɔni duɔlai zu, Moabe masagi Egelon yeezu, kona puugɔ maazu lɔsava (18) laawu.

¹⁵ Izelayɛle nuiti ti kpeei looni Ɔɔɔɔɔ GALAGI woizu, naa unmɔɔ nu leveni ti ma ga Eɣude, Benzamen nui, Geela ná-doun zunui, nii é ɣɛni ga kɔɔɔ nui. Izelayɛle nuiti ti valini ma ga é li ga maazoloo ganii Egelon ɔɔ, Moabe masagi. ¹⁶ Eɣude boɣa zɔkpɔi ɔɛɛni ɔɔɔɔ ɔɛ, ga gaavelegi, é ɣɛ ga zeelo felegɔ ta tukpɛ (2,5), é gilini ná-saamaɣiligi ɔa ná-seɣei wu, ga zeezazu vele kpalai ma. ¹⁷ E liini é maazoloo ganii ve Egelon ya, Moabe masagi. Tama Egelon ɣɛni ga zunui, nii gola wɔɔlɔni. ¹⁸ Siegi zu é beni da ga maazoloo ganii ve zea, é yeebeni zunuiti ba, ti li, tɛiti ti vaani ga anii naati. ¹⁹ Seeliai ma kɔɔɔɔ ganigiti pɔ ɔɛ, ti ga kɔtui, Gilegale ɣɔbavɛ, é ɣaleni ma ɔolu, é ɣɛ masagi ma: «Ee, masagi, keela woo ɣa zèa, è ɔɛ, é ga dɔɔɣuzu vaa.»

Masagi devei veeni ga ti ɔɛ ba, niiti kpein ti ɣɛni ná, naati pɛ ti ɣulani pɛlei wu. ²⁰ Názu ɣa Eɣude maabuɣani la masagi ɔa, é ɣɛni zeini sangaso

wu maazuve, nii é makeni bɔɔɔ ve dooɔɔ bosuve maazuve, fiilei ɔa. Eɔɔde ɔeni ma: «GALA ná-keela wooi ɔa é zèa, ga é wo è ma.» Masagi wuzegeni ná-kpɔkpɔgi zu. ²¹ Eɔɔde ɔovei maalenii yeezazu velei, é boɔa zɔkpɔi mɛenni, é pu ba kogi zu. ²² Ma ungi balaa lɔni, ma mɛengi lɔa vɔluma, mawulɔi zieni ma mɛengi ma, é naa laaɔulu. Mazɔlɔ boɔa zɔkpɔi folokulani ga polu velei, é la ɔeni mɛenni, é va kula. ²³ Eɔɔde ɔulani ga pele vɔlu velei, é daaɔulu, é sɔɔɔgi loo.

²⁴ Siɛgi zu é ɔulani la, masagi ná-botigɛ nuiti ti liini ti naa vete, ti kaani ga sangasoi ma velelaveti daaɔuluni, sɔɔɔgi loo. Ti ɔeni ma: «Tanisu, toɔa ɔe latini pelei vɔlu.» ²⁵ Ti bɔlɔni ga maabɔunga, kele tei é la ɔeni sangasoi ma velelaveti daalaoni maazuve, ti kpakui zegeni, ti daalao, pete ti-maliɔii ɔeni laani zoi ma, saai.

²⁶ Tei ti wola lebini maabɔungi ɔa, Eɔɔde velani. Kɔɔɔ ganigiti ti ga kɔtui, é naati pɔ be maazuɔudeni, é vela é li Seyila. ²⁷ Seelii ma miná feya, é puɔugi venei Efelayime ɔize yooi zu. Izelayele nuiti ti yeini, ti zefe gize yooi zu, é loni ti untuɔɔ.

²⁸ E ɔeni ti ma: «À vile pɔlu, mazɔlɔ, ɔɔɔɔ GALAGI Moabe nuiti dɔa wo yeezu, wo zili nuiti.» Ti vileni polu, ti Zuluden maalevesuveti so Moabe yooi letemave, ti la nu nɔpe zeni ná, é va zie wolai maazuɔude. ²⁹ Naama voloi, ti zunu waapuugɔ (10 000) vaani Moabe nuiti ba, ti pe ti ga zunuiti ti zuloga, kɔɔɔ nu ɔezegɛzɛgiti, gila kpalaa ge la ɔulani. ³⁰ Naama voloi, Moabe unmaayeini Izelayele yeewu. Ziileigi lɔni zoi zu, eyesu kona

vuulɔsava (80) laawu.

Samegaal,
tukpɔɔfaaleve nui Izelayele unda

³¹ Tɔun poluma, Anate ná-doun zunui Samegaal ɔa é wuzegeni. E zunu undɔzita (600) ɔaani Filiseti nuiti ba, ga nikiε maaɔεε lukpɔi kɔlu ɔaazɔɔagi ga. Tɔ balaa é Izelayele nuɔuseiti unmaɔni.

4

Deebola,
tukpɔɔfaaleve nui Izelayele unda

¹ Eɔjude zaa vɔluma, Izelayele nuiti ti tɔɔzeini ga ɔɔɔɔɔ GALAGI wanama vai ɔea. ² ɔɔɔɔɔ GALAGI ti lɔɔni Kanaan masagi Yaɔin yeezu, nii é ɔeni masadai ɔεεzu ɔasɔɔl taa wolai unda. Ná-kɔɔɔɔ ɔundidii ɔeni ga Sisela, é ɔeni zeini ɔalɔsete-ɔoyime. ³ Kɔlu wotolo untaavuuɔɔ (900) ɔa é ɔeni Yaɔin ya, é Izelayele nuiti gola zopele ɔɔuni, kona vuufelegɔ (20) laawu. Naati ti kpeei looni ɔɔɔɔɔ GALAGI woizu ga é ɔɔ ti ɔa.

⁴ Naama ziegi zu, Lapidɔte anzai Deebola, GALA goo wo anzanui, é ɔeni ga tukpɔɔfaaleve nui Izelayele yooi zu. ⁵ E ɔeni zeizu dɔɔ wului wu, ti daasei pεeni ga Deebola ná-dɔɔ wului, Lama ta Beetele ti yɔɔɔzuve, Efelayime ɔize yooi zu. Izelayele nuiti ti ɔeni liizu pɔ be faawo bo fai ma. ⁶ Foloi ta, é keela leveni Balake ma, Aɔinoame ná-doun zunui, Keedεse nui, Nεfetali yooi zu, é ɔe ma: «Wεε, ɔɔɔɔɔ GALAGI, Izelayele ná-GALAGI devei, nii veeve é ya: <Li é zunu waapuugɔ (10 000) laasei seve, Nεfetali ná-bolodai zu, ta Zabulɔn ná-bolodai, è lo ti lugɔ, wo li Taɔɔɔl gizei ma. ⁷ Nà ɔaazu ga Yaɔin ná-kɔɔɔɔ

ɔfundigii Sisela è vɔ, zie wolai Kison vɔ be, ta ná-wotoloiti, ta ná-salavusuiti, ná ti lɔɔzu è yeezu.» »

⁸ Balake Deeɓola wooɔaavoteni, é ɔɛ ma: «Ni da vile pòlu, ná li, keɛ ni è la vileni pòlu, gè la lia.»

⁹ E gooɔaavoteni, é ɔɛ ma: «Nà vilɛsu è volu, de li, keɛ è la lebiya zɔlɔɔga pelei naa zu, è bɔɔɔ lɔɔzu su, mazɔlɔ Gooɔɔ GALAGI ɔa Sisela lɔɔzu anzanu yeezu.» Deeɓola vileni Balake volu, ti li Keedɛse.

¹⁰ Balake Nefetali ná-bolodai lolini Keedɛse, ta Zaɓulɔn ná-bolodai. Zunu waapuugɔ (10 000) vileni polu, Deeɓola vɛɛni ti va, ti li.

¹¹ Ma ziegi nɔ zu, Geebeɛl, Ken nui, betevɛni Ken nui zɔiti ba, Gɔɔabe mavofodaiti, Moize nekoi, é liini é ná-seɔɛ ɔɔtai lo Keedɛse, Saananime sene gului ɔɔbavɛ.

¹² E woni Sisela ma, ga Aɓinoame ná-doun zunui Balake lea Taɓɔɔl gizei ma. ¹³ Sisela ná-salavusuiti gaalɛni ba, ta kɔlu wotolo untaavuugɔ (900). Ná-kɔɔɔɔ nuiti kpein ti liini Galɔsete-Goyime, zie wolai Kison vɔ be. ¹⁴ Deeɓola ɔɛni Balake ma: «De liina! Za ɔa Gooɔɔ GALAGI Sisela lɔɔzu la è yeezu, è pile sɔlɔ ma. Gooɔɔ GALAGI bɔɔɔi ɔa losu è luɔɔ.» Balake loni zunu waapuugɔ (10 000) untuɔɔ, ti Taɓɔɔl gizei yei. ¹⁵ Gooɔɔ GALAGI Sisela beɛni ta ná-wotoloiti, ta ná-salavusuiti, é ti pɛ kpeɛni ga boɔa zɔkpɔi Balake luɔɔ. Sisela ɔulani ná-wotoloi zu, é vile ɔɔɔɔa, é vela. ¹⁶ Balake vileni wotoloiti polu, ta salavusuiti, eyɛsu ti zeeli Galɔsete-Goyime, ti Sisela ná-salavusuiti kpein paani. Nu ɔila kpalaa ge la ɔɛni ɔulani.

¹⁷ Sisela biɛni ɔɔɔɔa, é li Ken nui Ebeɛl an-zai Yayɛle ná-seɔɛ ɔɔtai wu, mazɔlɔ ziiɛigi ma

minazegēgi ɣeni Ɔasɔɔl masagi Yaɓin ta Ɔeeɓeel ná-pelēyegēi ti zɔɔɔzu. ¹⁸ Yayele ɣulani, é Sisela laagomi, é ɣe ma: «Le ve, maligii, le pò be. Mina lua!» E leeni ná-sege ɣotai wu, naa pεεmazedēi veeni ma.

¹⁹ E ɣeni ma: «Soma è zie ve zèa, gè ɓɔɔle, kpɔɔle wain ɣa mà.» E kɔɔ woolei laalaoni nɔnɔi su, é fe zea, é ɓɔɔle, naa volu, é segei veε ma.

²⁰ Sisela ɣeni ma: «Li è lo sege ɣotai laave, ni nu a vaana, é è ɣaazaga ga: «Nu ɣa ve?», da ɣe ma: «Ba-ol!»

²¹ Sisela wola ɓɔɔa ɣeni de, é niini poun. Ɔeeɓeel anzai Yayele, sege ɣotai ma wulu ɣaazobagi ta zegeni, é pεε malitoi va, é maabuɣa ba vaavaa, é kpadɔ nɔungi va, é folokula é zoolo, é zaani.

²² Balake yeni Sisela ɓeezu, é va ná, Yayele ɣulani é daagomi, é ɣe ma: «Va gè zunui le ga de, nii è gaiziezu.» E leeni naa vɔ be, é Sisela ɣa laani zoolo ma, saai, sege ɣotai ma wulu ɣaazobagi nɔungi volokulaai.

²³ Zekana, naama volo ná, GALA ge zobogi veeni la Izelayele nuiti be, ti pile sɔɔɔ Kanaan masagi Yaɓin ma. ²⁴ Izelayele nuiti ta-zobogi liini ga wɔɔɔa, Kanaan masagi Yaɓin laalɔɔma, eyesu ti-ma zuwu ɣaaleve.

5

Deeɓola ná-guyei

¹ Naama voloi Deeɓola ta Aɓinoame ná-doun zunui Balake ti guyei looni, ti ɣe ma:

² Izelayele, εεε nɔungi viege, kevele ɓete ga é kɔɔi ɣɔ, nuɓuseiti ti ɓɔɔɔ veeve ga ti kɔɔi ɣɔ: Ɔɔɔɔ GALAGI mama!

³ Masagiti, à woilo mà! Kundig̃iiti, à woilo!
 Nà guyei loozu, ungo, ǹun, nà guyei loozu G̃ooɔɔ
 GALAGI ve,
 gè guyei loo G̃ooɔɔ GALAGI lɛbi vai ma, Izelayele
 ná-GALAGI!

⁴ Ee, G̃ooɔɔ GALAGI, siɛgi zu è Seyiil g̃izei yeini la,
 è vaai ma, è zeɣe Edɔme yooi zu,
 zooi balini, tonabiingi yeebeni tonai va, é vu.

⁵ Gizeiti ti buseni è luɔɔ,
 Sinayi gizei ná-G̃ooɔɔ GALAGI, Izelayele ná-
 GALAGI.

⁶ Anate ná-doun zunui Samegaal ná-siɛgi zu,
 Yayele ná-siɛgi zu, peleiti kpein ti laaɔɔluni,
 siɛ wo nuiti ti g̃eni ziezɔ ga kaku peleiti.

⁷ Eɛe pe ge g̃elɛni Izelayele laa wolaiti ba,
 ti g̃elɛni ti va,
 eyɛsu nà, Deeɔola, gè wuzɛɣe,
 gè wuzɛɣe, eɣe doun deei Izelayele ve.

⁸ Izelayele nuiti ti yiimazeg̃eni ga gala kiligiti,
 gaamago nɔ, kɔɔi vaani ta-velelaveti.
 Kɔɔɔɔ nui waavuunaanig̃ɔ (40 000) g̃a é Izelayele,
 kele kɔɔɔɔ zɛpe gila kpalaa ge la ná, anɛɛ mɛɛn g̃ila
 kpalaa.

⁹ Zi g̃a zoolezu Izelayele g̃undig̃iiti ta-vaa zu,
 ti bɔɔɔ veai nubuseiti saama, ga ti kɔɔi g̃ɔ.
 A mamagi ve G̃ooɔɔ GALAGI ve!

¹⁰ Wɔiti wo lɛɛzu soovale saa g̃olegiti kɔma,
 wɔiti wo zeini seɣe wolaiti su,
 wɔiti wo ziezɔ peleiti su, à g̃igaizie!

¹¹ Niiti ti zieungiti kobave, ti da ziei g̃aaɔɔwe,
 ta G̃ooɔɔ GALAGI ná-faanɛɛiti maamusezu,
 ná-faanɛɛiti Izelayele g̃undig̃iiti tetema,

siɛgi zu Gɔɔɔɔ GALAGI ná-nuɓuseiti ti yeini la, taa wolai ma zifidaveti.

12 Wuzegɛ Deebola, wuzegɛ!

Gaalɔ, guye ɔila too!

Aɓinoame ná-doun zunui Balake, wuzegɛ!

Li ga da-luɔiti.

13 Nui mɔtai zegai zobobe nuiti su,

GALA ge feeni naati be, ga ti zeɪ nuɓuseiti unda,

Gɔɔɔɔ GALAGI feeni bè, ga nɔn gè ɔe kɔɔ ɔundiɔiti saama!

14 Niiti ti pile sɔlɔɔgai Amaleke ma, naati kulave Efelayime.

Benzamen vileni ti volu, toɔa ta-ɔɔɔɔ nuiti saama.

Makiil ná-peleyegɛi kundigɔiti kulani.

Zaɓulɔn ná-bolodai ma ge gaalu bo nuiti fe, ti sevei ɔe ga seve ɔe nui ná-tukpɔi.

15 Isakaal ná-kundigɔiti ti ɔeni Deebola va,

Isakaal ɔa Balake va,

ti yeini nemɛi zu.

Luɓen ná-nuiti saama, ɔɔɔɔɔaai woni,

kɔɔezuɔfulai woni, goolaama la ɔulani su.

16 Lee vaa zu è yeini loni togani makeɓu felegɔi yɔɔzu,

è da woilo togani makeɓu nuiti kpain gooi ma?

Luɓen ná-nuiti saama, ɔɔɔɔɔaai woni,

kɔɔezuɔfulai woni, goolaama la ɔulani su.

17 Galaade yeini Zuluden volu velei.

Dan la zegɛni ná-batoiti koba.

Aseɛl yeini zeini kpolodei laave,

é zeini kpe, ziileigi zu, ná-bato losuve.

18 Zaɓulɔn ɔa ga nuɓusei, nii teɔɔai saai zu,

Nefetali ɔalaagi, zenɔ ɔana é la, kɔɔɔzuve.

19 Masagiti, ti ziliai ga giye, Kanaan masagiti,
ti kɔɔi veeni gi va Taanake, Megido deiti pɔ be,
kele ti la liini ga ani nɔpe, wali ɔaa kɔɔzogani.

20 Geeɔɔɔɔɔɔ zu, somideɔɔaiti ti kɔɔi ɔɔɔni,
ti vileni ti zie veleiti ba, ti Sisela zakpe.

21 Zie wolai Kison ti yeveni, ɛ yei ga tiye,
wɔɔwɔɔ de wolai, zie wolai Kison.
De zie ga zɛbei!

22 Sooitɔ ti leveni ga kpizɛi,
ti-volokagiti tugi da ɔɔɔɔ, ti-lugi da ɔɔɔɔ zooi ma.

23 ɔɔɔɔ GALAGI nɔ-geezuɔeelai ɔɔni ma:
«À Meelze voovo! A foovo, wo nɔ-taai zu nuiti
foovo!
Mazɔɔɔ ti la vaani, ti va ɔɔ ɔɔɔɔ GALAGI va,
ti va ɔɔ ɔɔɔɔ GALAGI va, kɔɔɔɔ ɔɔɔɔɔɔɔ saama!»

24 Yayɛle ɔa ga tuya nu anzanuiti saama,
Ken nui Geeɔɔɔɔɔɔ anzai!
Tuyai ɔa be, anzanuiti saama,
niiti ti zeini seɔe ɔɔɔaiti bu!

25 Sisela ziei valini ma,
ɛ nɔnɔi veeni naa ya.
E nɔke niimi dei ma wulɔi veeni zea lebiya ɔɔɔle
ɔakai zu.

26 E gulu ɔaazɔɔɔɔɔɔ zoni ga yeei gilagi,
ɛ botiɔe nuiti ta-malitoi zeɔe ga yeezai.
E Sisela loɔani ga malitoi, ɛ naa nɔungi valini su!
E tooni, ɛ nɔungi ɔota.

27 E zeini Yayɛle ɔɔɔɔɔɔ,
ɛ looni, ɛ la.
E zeini kɔɔɔɔɔɔ, ɛ looni.
Uɛ ɛ zeini nɔ, minɔ ɔa ɛ looni nɔ, ɛ zumaale, ɛ za.

28 Maazuve, fenetele laave,
 miná ɔa Sisela dee weleni ná, daavo, é ɔe:
 «Lee vaa zu ná-wotoloi lebisu, é la vaazu?
 Lee vaa zu ná-wotoloiti ti liizu vaa?»

29 E ɔeni naa wosu no ɔo,
 nii ná-botiɔe ɔima anzanuiti ti boni:

30 «Salavusuiti ti koozoganiiiti ka ga boola,
 ti da ti ɔaagwe booo va:

Anzalopo ɔila, baa anzalopo felego,
 naa ve koooo nui ɔilagilagi ya.

Sisela ɔa sege zupu vagoo zoolosu,
 segeiti ti vodaai, ti zuvuai,
 sege zuvua felegoo ɔa loo zobo sooo nui ɔoba.»

31 Ee, ɔoooo GALAGI, é zili nuiti undaavili ɔana!
 Kee niiti ti é neai ve,
 naati ti volo ga foloi ɔevele, a ɔena toa gola!

Ziileigi looni zooli zu kona vuunaanigo (40)
 laawu.

6

Madiyan nuiti ti Izelayele booo vai

1 Izelayele nuiti ti ɔoooo GALAGI wanama vai
 ɔeeni mooo. Naa ti looni Madiyan nuiti zeezu, kona
 doofela laawu. 2 Madiyan nuiti ti Izelayele wola
 booo. Madiyan nuiti ta-vaa ɔa é keeni, Izelayele
 nuiti ti loofuzuveti kpeteni la gizeiti ba, ta pugiti,
 ta fasaiti. 3 Siegi zu Izelayele nuiti ta la tii ɔena
 la, Madiyan nuiti ti ɔeni leezu ta Amaleke nuiti,
 siezie nuiti ti ga folo ɔulazu vele nuiti, ti li ti
 laalooma. 4 Ti vuuzuve beteni zooli zu, ti da zooli zu
 ɔulanumai kpein kolofo, Gaza maagoolii zu. Ti

la ɣeni daamiani nɔpɛ zɛsu Izelayɛle nuiti zea, anɛɛ baalagiti, ɔaa nikiiti, anɛɛ soovalegiti. ⁵ Ti ɣeni vaazu ga ta-loganiiti, ta ta-zɛɣe ɣotaiti, eɣɛ koto kpulugiti, nu la ɣeni zooga, ɛ va ti ɣaalu, tiya-o, ta-nɔmeiti-yo, ti ɣeni vaazu zooi zu, zooi ɣologolo fai ma.

⁶ Izelayɛle wola valani, tɔzei Madiyan nuiti ba, Izelayɛle nuiti ti kpeei looni ɔɔoɣɔ GALAGI woizu.

⁷ Siɛgi zu ti kpeei looni la ɔɔoɣɔ GALAGI woizu, Madiyan ná-faa zu, ⁸ ɛ GALA goo wo nui leveni ti ma, naa ɣeni ti ma: «ɔɔoɣɔ GALAGI, Izelayɛle ná-GALAGI wooi ɣaa: <Gè læni ga woye, gè wo ɣula Ezipete yooi va, gè wo ɣulani duɔlai ma vɛlei wu.

⁹ Gè wo ɣizoni, gè wo ɣula Ezipete nuiti zea, ta niiti kpein ti ɣeni wo maanɔɣɔzu, gè ti ɔɛ wo luɣɔ, gè ta-yooi ve wo ya. ¹⁰ Gè ɣeni wo ma: Nà ga ɔɔoɣɔ GALAGI, wa-GALAGI, à mina nàkɔ Amɔɔl nuiti ta-ɣalagiti bu, niiti wo zeini ta-yooi zu. Kele wo la woiloni ɣdoi ma.» »

*GALA ge vali vai Zeedeyɔn ma
ga ɛ Izelayɛle unmɔɔ*

¹¹ ɔɔoɣɔ GALAGI ná-geezuɣeelai vaani Wɔfela taazuɔɛ. E zeini sene gului wu, nii ɛ ɣeni loni Zoase ná-zooi zu, Aɔiyezɛɛl ná-pɛɛyɛɣɛi wu nui. Ná-doun zunui Zeedeyɔn ɣeni moloɔ loɣazu, dɔɔ ɔɔigi ɔɛɛzuɔɛ, ɛ da dɔɔɣu Madiyan nuiti ba. ¹² ɔɔoɣɔ GALAGI ná-geezuɣeelai ɣulani keɛma bɛ, ɛ ɣeni ma: «ɔɔoɣɔ GALAGI ɣa ɛ va, kɔɔɣɔ nu wolai!»

¹³ Zeedeyɔn gooɣaavoteni, ɛ ɣɛ ma: «Ee, màliɣii, ni ɔɔoɣɔ GALAGI ɣa gi va, lee vaa zu niima maanɔɣɔ vaiti kpein ti zeizu gi ma? Poo golai naati ta mini, niiti gi-mɛmɛwolani ti-ma vaiti boni gi ma,

siɛgi zu ti ɣeni la gi ma: «Gɔɔɔɔ GALAGI ɣa é gi ɣulani Ezipete yooi zu?» Niizu é ɣɛɛa gi va, é gi lo Madiyan nuiti zeezu.»

¹⁴ Gɔɔɔɔ GALAGI ɣaavoteni ma, é ɣɛ ma: «Li ga naama zɛbei, nii é è va, da Izelayele nuiti unmoɔ, è ti ɣula Madiyan nuiti zeezu. Na laade ba, gè va ɣɛ è levesu?»

¹⁵ Kɛɛ Zeedeyɔn ɣeni ma: «Ee, màligii, leeni ɣa na Izelayele nuiti kizo da? Na-pɛɛyɛgei ɣa gaalɔɔɔai Manasee ná-bolodai zu, na ɣa gè ga doungoi kɛɛ ná-doun zunuiti saama.»

¹⁶ Gɔɔɔɔ GALAGI ɣeni ma: «Kɛɛ na ɣɛ è va, da zobo solɔɔ Madiyan nuiti ma, eɣɛ zunu ɣila nɔ.»

¹⁷ Zeedeyɔn ɣeni ma: «Ni è zaalai laa mà, poo fe zèa, nii na kwɛɛ da, ga Màligii, da ɣa è bɔɛzu pò.

¹⁸ Na è maanɛɛɛzu, mina maagooza ve va, eyɛsu gè va ga na-veɛanii, gè da è ɣɔɔɔwu.»

Naa ɣeni ma: «Na yɛsu ve, eyɛsu è ɣale ma, è va ve.»

¹⁹ Zeedeyɔn liini é boli bokpɛgi bɛɛɛ, é bɔ bulu vukɔi kilo vuusavagɔ (30) va, é naa bɛɛɛni ga bului, nii leve la su. E suai vuuni kpɔɔɔgi zu, é sua ɔɛi vu pɔɔ ligii zu, é li ga tiye pɔ sene gului wu, é sei kakala.

²⁰ GALA ná-geezuɣeelai ɣeni ma: «Suai zɛɣɛ ta bului nii leve la su, ti la kɔtu wolai tɛi maazu, è sua ɔɛi vu ti ma.» Zeedeyɔn gooi zoni. ²¹ Tukpɔi é ɣeni Gɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai ya, é naa zokpai loni suai va, ta bului nii leve la su. Abui soni kɔtu wolai va, é suai ɣala, ta bului nii leve la su. Naa volu, Gɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai nɛɛɛni gaazu. ²² Zeedeyɔn kwɛɛni ga Gɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai ve. E kpeei loni, é ɣɛ: «Màanɔɔɔa,

Màligii, Gɔɔɔɔ GALAGI! Mazɔɔɔ gè Gɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɔeelai ɔaa, ga gàazuwe.»

²³ Kele Gɔɔɔɔ GALAGI ɔeni ma: «Yiilei, mina lua, è la zaazu.»

²⁴ Zeedeyɔn zalaɔa ɔulazuwe loni náve Gɔɔɔɔ GALAGI ve, é daasei pɛeni ga: «Ziilei GALAGI.» Toɔa de ná, zaagaza Wɔfela taazuwe, Aɔiyezɛel ná-pɛleyeɔei zaama.

Zeedeyɔn Baale ná-zalaɔa ɔulazuwe ɔologolo fai

²⁵ Ma ɔɔkɔi nɔ, Gɔɔɔɔ GALAGI ɔeni Zeedeyɔn ma: «È-ɔɛɛ ná-nike zinei zo, kona ɔɔfela gelei. Baale ná-zalaɔa ɔulazuwe ɔologolo, nii é ga è-ɔɛɛ nɔnɔi, sale ɔɔ wului é loni koba, naa ɔalaa ɔologolo.

²⁶ Naama ɔizei maazuwe ɔa è zalaɔa ɔulazuwe ɔɛɛzu ná, ga pagɔ, Gɔɔɔɔ GALAGI, da-GALAGI ve. Da nike zinei velesiɛi zo, è kula ga gala zalaɔai, sale ɔɔ wului nii è kologolosu, naa ɔa da seɔe, è ke ga kovii.»

²⁷ Zeedeyɔn zunu puugɔ zɛɔeni ná-botigɛ nuiti saama, é naa ɔɛeni nii kpein Gɔɔɔɔ GALAGI boni ma. Kele é la ɔeni zooni, é va naa ɔe ga foloi, keni kpiddii, tɔzei é ɔeni luazu keɛɔɔ ná-pɛleyeɔei va, ta taaveaiti. ²⁸ Siɛgi zu taaveaiti ti wuzɛɔeni la ga sobuzobui, ti pɛeni ga Baale ná-zalaɔa ɔulazuwe ɔologoloni, sale ɔɔ wului ɔologoloni, nike zinei ɔilagi ɔulani ga gala zalaɔai zalaɔa ɔulazuwe, naa ɔɛɛa niinei. ²⁹ Ti ɔeni ɔɔɔɔ ɔaazagasu, ti da ɔe: «Be ɔa é naa ɔɛai?»

Siɛgi zu ti ɔeni gaazagagi wosu da, ti ɔeni ti ma: «Zeedeyɔn ve, Zoase ná-doun zunui, naa ɔa é naa ɔɛeni.»

³⁰ Gaamanɔ, taaveaiti ti ɔeni Zoase ma: «È-loun zunui ɔula, keni é za, mazɔɔ é Baale ná-zalaɔa ɔulazuve ɔologologa, ta sale ɔɔ wului é ɔeni ná ɔobave.»

³¹ Zoase maɔoolii zu nuɔuseiti goɔɔaavoteni, é ɔe ti ma: «Wa ɔa wa Baale maalogi wo be ɔaa? Wa ɔa wa ɔɔ ba, wo kizo? Nu-o-nu a Baale maalobona, ta naama nui vaa, aisa lina sobu. Ni Baale ɔa ga gala, é ɔɔɔ maalogi wo ɔɔɔ ve, tɔzei ti ná-zalaɔa ɔulazuve bezeɔelega.»

³² E zo naama voloi ma, ti Zeedeyɔn laasei pɛeni ga Yelubaale (nii poluve ga «baale ɔɔɔ maalobo»), tɔzei ti ɔe ma: «Baale ɔɔɔ maalobo tɔun daalɔɔma, tɔzei é ná-zalaɔa ɔulazuve ɔologoloni.»

Zeedeyɔn poogi ɔaizie vai

³³ Madiyan nuiti ta Amaleke nuiti, siezie nuiti ti ga folo ɔulazu vele nuɔuseiti, ti ɔaalɛni ba, ti Zuluden ɔude, ti li ti vu Zizeleyele nemɛi zu. ³⁴ ɔɔɔɔ GALAGI ná-Zenvui yeini Zeedeyɔn ma, é lo su. E puɔugi veeni, é Aɔiyeeɛl ná-peleyeɔei lolini, ti vile polu. ³⁵ E keelaiti teveni Manasee ná-zooi zu, ti naati tolini ti vile polu. E keelaiti teveni Aseɛl ná pe, ta Zaɔbulɔn, ta Neɔfetali, naati ti leeni ti ti laaɔfomi.

³⁶ Zeedeyɔn ɔeni GALA ma: «Ni da pɔ, è Izelayele ɔizo ga ze, eɔevelei è bogai la, ³⁷ weɛ, nii ɔa gè falizu è ma, ná baala kɔbi veɛzu zooi ma, molo loɔazuve. Ni nɔɔai a vuuna baala kɔbi nɔ ma, zooi nii é maɔoolii zu, ná pe maavɔai ye de, ná kweɛ gè ɔe da pɔ è Izelayele ɔizo ga ze, eɔevelei è bogai la.»

³⁸ Uele nɔ ɔana é ɔɛeni la. Poluma zobui, é wuzegeni ga sobuzobui, é li é baala kɔlɔi luɔa, ma nɔɔai kokoi laaveni.

³⁹ Zeedeyɔn ɔeni GALA ma: «Mina yiiɔaawana mà, gaazaɔa gila kpe nɔ ɔa gè bosu ga de, poo gaabelagi é vile baala kɔlɔi va, tɔ ɔila kpe nɔ vɔai ye de, kɛɛ nɔɔai zooli maave kpein zεβε maagoolii zu.»

⁴⁰ GALA ge naa nɔ ɔɛeni mɔnɔ kpidii naa. Baala kɔlɔi ɔila kpe nɔ ɔa fɔai yeni de, nɔɔai vuuni zooli ma ná pε.

7

Zeedeyɔn

ta kɔɔɔɔ nu unsavagɔiti (300)

¹ Poluma zobui, Yelubaale, nii é ga Zeedeyɔn, ta ná-kɔɔɔɔ nuiti ti vileni pelei zu, ti liini ti vu Galɔde zieungi ɔɔbave. Madiyan nuiti ti vuuni ti ɔvvezu vele, é zo Mɔlee ɔize, va, eyesu ma nemɛi zu. ² ɔɔɔɔ GALAGI ɔeni Zeedeyɔn ma: «Nubusei é è volu, naati gola mɔinve, gè va va bu, ti va pile sɔlɔ Madiyan nuiti ma. Naa a ɔɛena, Izelayele nuiti ta waso nɔn ma, ti ɔisie ga ti bɔɔɔ zεbei ɔa ti bɔɔɔ unmɔɔgai da. ³ Niima ɔaazaɔagi wo da-ɔɔɔɔ nuiti saama, è ɔe ma: «Be ɔa é wo zaama, é luazu sasu da bali? E maagooza Galaade ɔize va, é li ná-taazu.» » Ná-kɔɔɔɔ nui zunu waavuufele maazu felegɔ (22 000) ɔa é ɔaleni ma, é yeni ná ga zunu waapuugɔ (10 000).

⁴ Kɛɛ ɔɔɔɔ GALAGI ɔeni Zeedeyɔn ma: «Kɔɔɔɔ nuiti gola mɔinve de. Yei ga tiye kɔtudei vɔ be, miná ɔa suwεengi wosu ná. Nii ná ɔe è ma: «Nii ɔa vile è volu,» naa ɔa vile è volu. Kɛɛ nii kpein ná ɔe è ma:

«Nii mina vile è volu, wo va li,» naa mina vile è volu, wo va li.»

⁵ Zeedeyɔn yeini ga ná-zunuiti kɔtudɛi laave. Gɔɔɔɔ GALAGI ɔeni ma: «Nui nii kpein a laave ziei ɔa, é da kpɔle ga gilei ɔevele, naati seɔe zɔiti ba, ti vilesu niibiga, ti da bɔɔle, è ti vu ye.» ⁶ Nui niiti ti ɔeni ziei bɔlezu, ti seɔe ga yeei, ti to la, naati ti ɔeni ga zunu unsavagɔ (300). Zɔiti kpein ti vileni niibiga, ti laave ziei ɔa, ti da kpɔle.

⁷ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔeni Zeedeyɔn ma: «Zunu unsavagɔi (300) niiti ti ziei bɔlea ga yeei, naati ka gè wo unmwɔsu ga ti maavele, gè Madiyan nuiti dɔ wo yeezu. Nubusei mɔtaiti ti ɔale ma ta-velɛiti bu.» ⁸ Naa volu, Zeedeyɔn Izelayele zunuiti kpein gaɔgaleni ma, ɛɛ ge li ná-seɔe ɔotai wu, é zunu unsavagɔ (300) nɔ make, naati ma ti ta-laamianigiti seɔeni, ta ta-vuugiti. Tama Madiyan nuiti ti ɔeni vuuni ti yeedɔɔwuwɛ nɔ nemɛi zu.

Zeedeyɔn zili nuiti ta-ɔɔɔɔ nui ta segi wo fai

⁹ Naama bididi ná, Gɔɔɔɔ GALAGI ɔeni Zeedeyɔn ma: «Li, è laale Madiyan nuiti bu ta-ɔɔɔɔɔɔ zu, mazɔɔɔ gè ti laa è yeezu. ¹⁰ Ni da luazu ga è yei ná, à yei ta-ɔɔɔɔɔɔ zu, wa da-wotigɛ nui Pula. ¹¹ Woilo, è naa meni nii ti bosu, naa ɔa è zebelɔ, da yei naa volu è laale ta-ɔɔɔɔɔɔ wu.» Zeedeyɔnni ti yeini ta ná-botigɛ nui Pula, naati ta-ɔɔɔɔɔɔ ma mɔungi vɔ be. ¹² Madiyan nuiti, ta Amaleke nuiti, ta folo ɔulazu vele nuiti, ti vazaga ɔeni de nemɛi zu, ti mɔin gola, eɔe kotogiti, nu la bɛna zoo é va ta-nɔmɛiti gaalu, ti mɔinni eɔe kpolodei ɔɔbaɔe naɔaegi.

13 Zeedeyɔn zeelɔi ma ná, wɛɛ zunui ta ɔeni segi zuɔulazu bɔɔlai ta ma. E ɔeni ma: «Sèsuve, wɛɛ wɔɔlezegi ma bului gila ge ɔilikilini, é li é loo Madiyan nuiti ta-ɔɔlaɔɔai zu, seelɔi ma seɔe ɔotai vɔ bɛ, é loɔani maazuve ta buuve va, é toka zoi ma.»

14 Bɔɔlai gooɔaavoteni, é ɔe ma: «Ani ɔili nɔpe ta ga ná, keni Zoase ná-doun zunui Zeedeyɔn ná-boɔa zɔkpɔi, Izelayele zunui, nii GALA ge zobogi veai bɛ, ga é pile sɔɔɔ Madiyan ma, ta ná-kɔɔɔɔ nuiti.»

15 Siɛgi zu Zeedeyɔn segi zu wooi menini da, ta poluwo gooi, é nɔkɔni, é ɔale ma Izelayele nuiti ta-ɔɔlaɔɔai zu, é ɔe ti ma: «À wuzeɔe, mazɔɔɔ ɔɔoɔɔ GALAGI zobogi vea wo ve, wo pile sɔɔɔ Madiyan nuiti ta-ɔɔɔɔ nuiti ma.»

16 Zeedeyɔn zunu unsavagɔiti (300) gaagwɛɛni su sava, é puuugi veeni kɔɔɔɔ nui ɔilagilagi pe zea, ta pɔɔɔ ligi zurakai, nii ti ɔeni sɔmɔgi ɔaazosu, ti dɔ su. 17 E ɔeni ti ma: «Wa ɔe nɔn petesu, wo da naa nɔ ɔe, nii gè keɛzu. Nà zeelina nɔ feya ta-ɔɔlaɔɔai ɔobave, nii gè keɛzu, wo naa ɔe. 18 Siɛgi zu gè puuugi veɛzu la, niiti kpein ti bà, wa puuugi ve wa balaagi ta-ɔɔlaɔɔai maagoolii zu, wo ɔe ma: «ɔɔoɔɔ GALAGI ve, Zeedeyɔn ve!» »

ɔɔoɔɔ GALAGI zobogi vee vai Izelayele ya

19 Zeedeyɔn ta zunu ungilagiti (100) ti zeelini Madiyan nuiti ta-ɔɔlaɔɔai zu, aisa kua zaamai. Naati ti kɔɔlaɔa maabɛɛ nuiti maavaliboni nɔ feya. Gaamago nɔ, Zeedeyɔn ta ná-nuiti ti puuugi veɛni, ti pɔɔɔ ligiiti golo, niiti ti ɔeni zoni ti ya. 20 Ti-zeizu

savagɔiti pɛ ti puuvugi vɛɛni, ti ta-voɔɔ ligiiti golo. Ti sɔmɔgi zoni ga ti-ɔvɛi, puuvugi ɔɛ ti-yeezai ɔa, ti da fe, ti da kpeei loo, ti ɔɛ ma: «À sogi wo ga wa-woɔa zɔkpɔi Ɔɔɔɔ GALAGI vɛ, ta Zeedeyɔn vɛ!» ²¹ Ti ɔilagilagi pɛ ge yɛni loni losuvɛ, kɔɔɔaɔai maɔɔoolii zu, zunuiti kpein ti vɛlani ti ɔula kɔɔɔaɔai va ga kpizɛi, ti da kpeei loo. ²² Zunu unsavagɔi (300) ɔɛai ma puuvugi vɛɛzu, Ɔɔɔɔ GALAGI vaani bu, ga tɛiti ti ɔɛni kɔɔɔaɔai zu, ti vɛɛ ɔɔɔɔ ma ga boɔa zɔkpɔiti. Kɔɔɔaɔai zu nui mɔtaiti ti ɔizɛni, eyɛsu ti li Bɛte-Sita, ti li ga Seleela vɛle, ti zeeli Aɔɛle-Mɛɔɔla taa wolai vo bɛ, Taɔate ɔɔbavɛ.

*Izelayɛle ɔɔɔɔ nui zɔiti
ti vaa vai kpɔbai ma*

²³ Izelayɛle zunuiti ti ɔaalɛni ba, Nɛfetali geleiti, ta Aɛɛl ta Manasee geleiti, ti vilɛni Madiyan nuiti polu. ²⁴ Zeedeyɔn keelaiti tɛvɛni Efelayime ɔize yooi zu nɔ pɛ, ti ɔɛ ma: «À yei wo Madiyan nuiti daaɔomi, wo zizɛ levesuvɛti so ti luɔɔ, eyɛsu Bɛte-Bala, ta Zuludɛn levesuvɛti.» Ti Efelayime zunuiti kpein tolini, ti yeini ti zizɛ levesuvɛti so, eyɛsu Bɛte-Bala, ta Zuludɛn levesuvɛti. ²⁵ Ti Madiyan nuiti ta-ɔundigɔ felegɔ zoni, Wɔɛɛbe ta Zeeɛbe, ti Wɔɛɛbe vaani fasai ma, daasei pɛai ga Wɔɛɛbe vasai, ti Zeeɛbe vaani dɔɔ ɔɔi kpɛɛzuvɛ, nii daasei pɛai ga Zeeɛbe nɔ-dɔɔ ɔɔi kpɛɛzuvɛ. Ti vilɛni Madiyan nuiti polu, ti liini ga Wɔɛɛbe nɔungi, ta Zeeɛbe nɔungi, ti fe Zeedeyɔn ya, Zuludɛn vɔlu vɛlei, folo ɔulazu vɛlei.

8

Efelayime nuiti ta-yiifaaawana vai

¹ Efelayime zunuiti ti ɔeni Zeedeyɔn ma: «Leeni vaa ɔa è keai ga giye? Lee vaa zu è la gi lolini, è liizuve Madiyan nuiti sakpesu?» Ti laaleeni bu, ti boe gola.

² Zeedeyɔn ti woɔɔaavoteni, é ɔe ti ma: «Lee vaa wola ɔa gè keai, nii nu a pokɔɔɔna wɔnɔ ɔeai ma? Efelayime nuiti, wo-losuve wo naa ɔeai, posuyevei naa la wɔɔɔni, é va leve Aɔiyezeel ná-peleyeɔei nɔnɔ ma lɔɔ boi kpeteai va? ³ Naa pe poluma, wa ɔa GALA ge Madiyan ɔundiɔiiti Wɔlebe ta Zeebe lɔɔni wo yeezu. Lee vɔkɔɔɔma vaa ɔa gè keeni ga woye naazu?» Zeedeyɔn ná-gooɔaavotegi ti yiileini, ti zefe ziiɔaawanai volu.

Zobo sɔlɔɔ fai
Madiyan masagiti ma

⁴ Zeedeyɔn zeelias ma Zuluden ma, ta zunu unsavagɔiti (300), ti maazuɔuden, ti wola boɔɔai, keɛɛ ti ɔeni nɔ ti zili nuiti kpeezu. ⁵ Zeedeyɔnni seelias ma Sukɔte taa wolai zu, é ɔeni taaveaiti ma: «Nà wo maanenezu, à bulua ve zunuiti zea, niiti ti màazaasu, mazɔɔɔ ti boɔɔa, tama nà de Zeeba ta Salemuna beezu, niiti ti ga Madiyan masagiti.»

⁶ Sukɔte ɔundiɔiiti ti gooɔaavoteni, ti ɔe ma: «Leeni vaa zu ga daamianigi ve da-ɔɔɔɔɔ nuiti zea? Eyeeziɛ Zeeba ta Salemunani bu, ɔaa ti lɔ è yeezu?»

⁷ Zeedeyɔn ɔeni ti ma: «Ni é ɔea ɔana, siegi zu ɔɔɔɔ GALAGI Zeeba ta Salemuna lɔɔzu la zeezu, nà wo zuvala ga tevebai zu ɔaingiti ta ɔaingi ma zii pe.»

⁸ Zeedeyɔn zefeni ná, é li Penuwele, é fali ɔilagi naa nɔ woni ma laaveaiti ma. Penuwele nuiti ti gooɔaavote gilagi naa nɔ woni da, nii Sukɔte nuiti

ti boni la. ⁹ E ɣeni Penuwele nuiti ma: «Siɛgi zu kɔɔi a bena la, nà ɣalena ma ziileigi zu, nà wa-laaveaiti ta-vele ɣaaɔɔoza golai loka.»

¹⁰ Zeeba ta Salemuna ti ɣeni Kaalekɔɔl ta ta-ɣɔɔɔɔ nuiti, ti-lieɔi ɣeni ga zunu waapuugɔ maazu lɔɔlu (15 000). Naa nɔ ɣa é yeni ti ya, folo ɣulazu vele nuiti ta-ɣɔɔɔɔ nuiti su zunu waaungila waavuufelegɔ (120 000) kpein ge zaani, niiti ti ɣeni kɔɔi ɣɔɔzu ga boɣa zɔkpɔi. ¹¹ Zeedeyɔn læni ga tevetevɛ nuiti ta-velei, Nɔba folo ɣulazu velei ta Yɔgebeɣa, é liini é kɔɔlaɣai zakpe, nii é laani bɔɔɔ la, maagɣili la ɣeni ma. ¹² Madiyan masa felegɔiti, Zeeba ta Salemuna, ti velani. Zeedeyɔn vileni ti volu, ti ti zo, dualuagi lɔɔni ta-ɣɔɔɔɔ nuiti su, ti vaza.

Sukɔte ta Penuwele nuiti sulɔɣa vai

¹³ Zoase ná-doun zunui, Zeedeyɔn zɛɣezuvɛ kɔɔmavɛ, é læni ga pelei, é gize yɔɔɔzuvɛ Geelɛse. ¹⁴ E zunu lounɔi ta zoni, Sukɔte nuiti saama, é gaazaɣa, naa Sukɔte ɣundigɣiti ta kɛwolaiti daaseigi zɛvɛni, é fe zea, ti ɣeni ga zunu vuulɔfela maazu lɔfela (77). ¹⁵ Naa volu, é vaani Sukɔte nuiti pɔ be, é ɣɛ ti ma: «À wele Zeeba ta Salemuna va, niiti wo pɔomuni ta-vaa zu, wo da ɣɛ mà: <Zeeba ta Salemuna ti lɔa è yeezu ba, gi va daamiani fe danuiti zea, niiti ti bɔɔɔai?> » ¹⁶ E Sukɔte taa ɣɛwolaiti soni, é tevebai zu ɣaingiti kula, ta ɣaingi ma zii pɛ, é ti zuvala da. ¹⁷ E Penuwele taaveaiti ta-vele ɣaaɔɔoza golai lokani balaa, é zunuiti paa.

¹⁸ Zeedeyɔn ɣeni Zeeba ta Salemuna ma: «Zunuiti ti ɣeni ɣale, niiti wo ti vaani Taɔɔɔl?»

Ti gooɣaavoteni, ti ɣɛ ma: «Ti ɣeni ga è ɣevele, ti ɣevelei ɣeni eɣɛ masa dounɣa.»

19 Zeedeyɔn ɣeni ti ma: «Kɛɛleaiti kana, gi dee ma. Nà ɣonazu Ɔoɔɔɔ GALAGI ma, nii é vulua, ni wo ti yɛni vulua, wo la ti vaani, gè la bɛna wo vaa pɛ!» 20 E ɣeni ná-doun zunu mɔungi Yeetɛɛl ma: «Wuzɛɣɛ, è ti vaa!» Kɛɛ zunu lounɔoi la ɣeni ná-boɣa zɔkpɔi ɣulani su, tɔɔzei é ɣeni luazu, mazɔɔɔ zunu lounɔoi nɔ ɣeni de dɛ.

21 Zeeba ta Salemuna ti ɣeni Zeedeyɔn ma: «Wuzɛɣɛ, è gi vaa da bɔɣɔi! Mazɔɔɔ velei zunui la, zekana ná-zɛbɛi la!» Zeedeyɔn wuzɛɣɛni, é Zeeba ta Salemuna vaa. Naa volu, é ta-ɣɔmɛiti kɔbu yɔɔɔɔɔ vɔɔɔiti seɣeni.

Zeedeyɔn ɣɛɛ vai masadai va

22 Izelayɛle zunuiti ti ɣeni Zeedeyɔn ma: «Zei ga masagi gi unda, da zɛɣɛna ná è-loun zunui, naa volu è-lounlɔin, mazɔɔɔ è gi ɣizoga gi ɣula Madiyan nuiti zea.»

23 Zeedeyɔn ɣeni ti ma: «Gè la zeizu wo unda ga masa, anɛɛ dɔun zunui vɛ, baa dɔunlɔin. Ɔoɔɔɔ GALAGI ɣa é zeizu wo unda ga masagi.»

24 Zeedeyɔn ɣeni ti ma mɔnɔ: «Nà faa ɣila bosu wo ma ga wo kɛ: Wo ɣilagilagi zanu goizu anigi gila fe bè, aniiti su ti zogai kɔɔi zu.» Zanu goizu anigiti ti ɣeni Madiyan nuiti zea, tɔɔzei vele ɣana tevɛbai zu nuiti ti ɣeni la.

25 Ti ɣeni ma: «Gá ti ve ga koozunɛ.» Ti seɣɛ wolai zuvieni, ɛɛ ge da goizu anigi vili su, é ɣula naa zu, nii é sogai kɔɔi zu. 26 Zanu goizu anigi Zeedeyɔn sɔɔɔni, ti pɛ buɣɛgi ɣeni ga kilo vuufelegɔ (20). E kɔbu yɔɔɔɔɔiti sɔɔɔni balaa, ta seɣɛ bɔi pagɔiti, niiti Madiyan masagiti ti bɛna too ɣɔba, ta yɔɔɔɔɔ vɔɔɔiti, ti ɣeni ta-ɣɔmɛiti kɔbu. 27 Zeedeyɔn zalaɣa ɣula

zeɣei βeteni la, nii é ga kakazu gelei, é daani ná-taazuwe, Wɔfela. Miná ɣa Izelayele nuiti ti βɔɔɔ ɣɔzɔni ná, tɔzei ti ɣeni nɔkɔsu bu. E ɣeni ga balii Zeedeyɔn ve ta ná-peleyeɣei.

Zeedeyɔn zaa vai

²⁸ Madiyan ɣoloni Izelayele ve, ti la mɔ ungi wuzegeni pe. Zooi zeini ziileigi zu, kona vuunaanigɔ (40) laawu Zeedeyɔn zii ma voloi pe su.

²⁹ Zoase ná-doun zunui Yelubaaale, nii é ga Zeedeyɔn, ɣaleni ma, é zeí ná-pelei wu. ³⁰ Zeedeyɔn doun zunu vuulɔfela (70) zɔɔɔni, kpɔɔɔ gelei, mazɔɔ anzai wola mɔinni. ³¹ Anzai Sikeme, nii é la ɣeni vuluni ga zɔiti kevele, naa doun zunu ɣila sɔɔɔni be balaa, é naa laasei peeni ga Abimeelɛke.

³² Zoase ná-doun zunui, Zeedeyɔn zaani, kele é pɔɔzafagi woni undaanɛi zu. Ti maagɔluni keeɣe Zoase ná-kabayeɣei zu, Wɔfela taazuwe, nii é ɣeni ga Abiyeeɛel ná-peleyeɣei nɔnɔi.

³³ Siɛgi zu Zeedeyɔn zaani la, Izelayele nuiti ti tɔzeini ga koloɣologi ɣea ta Baaleni, ti Baale-Belite ɣeni ga ta-ɣalagi. ³⁴ Izelayele nuiti ti la ɣeni ɣizeni ɔɔɔɔ GALAGI zu, ta-ɔɔɔɔ GALAGI, nii é ti vieni, é ti ɣula ti zili nuiti kpein zeezu, niiti ti ɣeni ti-maagɔolii zu. ³⁵ Ti la ɣeni faanɛi wuuɣweeni, ga tago nɔpe, é va lo Zeedeyɔn ná-peleyeɣei va, nii é ga Yelubaaale, faa vagɔi nii kpein é keeni Izelayele letema.

9

*Abimeelɛke zeí vai
ga masagi Sikeme*

¹ Yelubaale, nii é ga Zeedeyɔn, naa ná-doun zunui gila, nii é ga Abimeeleke, naa ɔa é liini kekɛni pɔ be Sikeme, é bɔe dee ná-pɛleyeɔe wu nubuseiti pɔ, é ɔe ti ma: ² «À Sikeme nu wolaiti gaazaɔa, wo ɔe ti ma: «Leeni ɔa fizɔgai wo ma, Yelubaale ná-doun zunu vuulɔfelaiti (70) ti zeɪ wo unda, baa nu ɔila nɔ zeɪ wo unda?» A ɔize su ga wo ta ɔa ga ze, ada ga nama ɔilagi.»

³ Kekɛni ti liini ti naama wooiti daazeeli Sikeme nu wolaiti kpein ma. Naati kpein ti ɔitoni Abimeeleke va, mazɔlɔɔ ti ɔeni ma: «Gi ta ve.» ⁴ Ti wali ɔae vuulɔfela (70) veeni zea, ti seɔe Baale-Belite lebi velei wu. Abimeeleke nu nakaiti ta teveteve nuiti seɔeni ga naama walii, ti vile polu. ⁵ Naa voluma, é liini keeɔe ná-taazuve Wɔfela, é keeɔe Yelubaale ná-doun zunu vuulɔfelaiti (70) paa, é ti pe paani kɔtu ɔilagi maazu. Keni Yɔtame ɔila kpe, Yelubaale ná-doun zunui, nii gola loini ti zu, naa la ɔeni zaani, tɔzeɪ é loɔɔuni. ⁶ Sikeme nu wolaiti kpein ta Bete-Milo nubuseiti kpein ti ɔaaleeni ba, ti Abimeeleke zeɪ ga masagi, ti naa ɔeni sene gului wu Sikeme, zalaɔa ɔɔtu ɔaagoozagi ɔobave.

Yɔtame ná-faalaalii

⁷ Naa kpein ge woni Yɔtame ma. E liini é lo Galizime gizei unmauve, é bɔeni ti vɔ, é woɔɔgula la, é ɔe ma:

A woilo gòo ma, Sikeme nu wolaiti,
ni wa pɔ ga GALA ge wo woomeni!

⁸ Gulu wolaiti ti liini,
ga ti gulbi zie masagi ma, é zeɪ ti unda.

Ti ɔɛni wolive wului ma:

«Zei gi unda ga masagi.»

⁹ Kεε wolive wului ti woɔɔaavoteni, ε ɔɛ ti ma:

«Gε be mǎ waai ma wulɔi vee vai va baɔa,

nii ta da GALA ta nuɔuseiti deɔi la,

gε li gε ɔɔɔɔ ɔɔɔɔ ga gε zeɔi guluiti unda?»

¹⁰ Guluiti ti ɔɛni naazu kooleɔoole gului ma:

«Da, ε zeɔi gi unda ga masagi!»

¹¹ Kεε kooleɔoole gului ɔɛni ti ma:

«Gε ɔɛε mǎ neɔi va, ta mǎ waa vaɔɔi,

gε li gε ɔɔɔɔ ɔɔɔɔ ga gε zeɔi guluiti unda?»

¹² Guluiti ti ɔɛni leezen ansaɔɔgi ma:

«Da, dɔun ε zeɔi gi unda ga masagi.»

¹³ Kεε leezen ansaɔɔgi ɔɛni ti ma:

«Gε ɔɛε nǎ-dɔɔi va,

nii ε GALA ta nuiti koozunεεzu,

gε li gε ɔɔɔɔ ɔɔɔɔ ga gε zeɔi guluiti unda?»

¹⁴ Nǎzu ɔa guluiti kpein ti ɔɛni la ɔain ba wului ma:

«Da, ε zeɔi gi unda ga masagi.»

¹⁵ ɔain ba wului ti woɔɔaavoteni, ε ɔɛ ti ma:

«Ni wo-yiimai ɔana, wo gulɔi zie mǎ,

wo kε ga masagi wo unda,

ǎ va wo ɔɔɔɔ mǎ niinigi wu.

Ni wa ɔεlena, abui ɔa ɔula mǎ ɔaingiti su,

ε Liban seɔele guluiti gala.»

¹⁶ Yɔtame ɔɛni ma mɔnɔ: «Niizu deɔɔemu, kisie vaɔɔi ɔa wo bogai nei, ta sɔledai, Abimeeleke zeɔi vai zu ga masagi? Faa vaɔɔ ɔana nei wo keai Yelubaale nǎ-peɔeyeɔei letema? Wo unfemai veeve be nei, ε zoloo nǎ-keewoti vaɔɔiti ma, niiti ε ti ɔɛeni? ¹⁷ Mazɔɔɔ kεε kɔɔi ɔɔɔni wo ve, ε ɔikulani zenvui zu kɔɔmave, ε wo ɔulani Madiyan nuiti zea.

18 Wɔun, wo wuzegɛa kɛɛ nά-pɛleyegɛi laalɔɔma za, wo nά-doun zunuiti paani, zunu vuulɔfɛla (70), kɔtu ɔilagi maazu. Wo nά-botidɛ anzanui nά-doun zunui Aɓimeelɛke lo Sikɛme ga masagi, tɔɔzei toɔa ga wo-ɔɛloin. 19 Ni kisie vagɔi ɔana wo bogai za, ta sɔledai, Yelubaale letema, ta nά-pɛleyegɛi, Aɓimeelɛke wo yiima vai ɔɛ wo ve, wa balaa wo ziima vai ɔɛ! 20 Ni naa laade, abu ɔila ka ɔula Aɓimeelɛke zu, nii a Sikɛme nu wolaiti gala, ta Milo vɛleyegɛi, abu ɔila ka ɔula Sikɛme nu wolaiti su, ta Bete-Milo nuiti, nii a Aɓimeelɛke ɔala!»

21 Yɔtame velani ɛ li ɛ lɔɔɔu Beel, minά ɔa ɛ yɛni nά, ɛ maagooza kɛɛɔloin Aɓimeelɛke va.

Nuiti ti wuzegɛ vai

Aɓimeelɛke laalɔɔma Sikɛme

22 Aɓimeelɛke ɔɛni ga kundigii Izelayɛle unda kona savagɔ laawu. 23 Naa voluma, GALA ge gooɔaɔaalala yɛnvui lɔɔni Aɓimeelɛke ta Sikɛme nu wolaiti zɔɔɔzu, naati ti wuzegɛni daalɔɔma, 24 tɔɔzei faa jɔi va ɛ kɛɛni ga Yelubaale nά-doun zunu vuulɔfelaiti (70), naa ɔa a kɛ ti ma jamai la Aɓimeelɛke unma, tɔɔzei ti-ɔɛloin ve, toɔa ɛ ti vaani, Sikɛme nu wolaiti ti ɔɔ ba. 25 Nii a kɛ ti zoo Aɓimeelɛke la, Sikɛme nuiti, ti nuiti seini gizeiti unmauve, ti ti lɔɔɔu taa wolai ɔjobave, naama zunuiti ti ɔɛni loozu nuiti ma, niiti ti ɔɛni levesu ti ɔjobave. Ma wooi woni Aɓimeelɛke ma.

26 Yeeta, Eɔede nά-doun zunui Gaale, ta kɛɛɔlointi ti ɔɛni levesu Sikɛme. Sikɛme nu wolaiti kpein ti laani da. 27 Ti liini ta-leezen beleiti su, ti ma waaiti kula, ti ti ɔete, ti koozune vetii ɔula, ti li ta-ɔalagi nά-pɛlei wu, ti daamii wo, ti ɔɔɔle, ti

Aɓimeeleke ɗoto. ²⁸ Eɓede ná-doun zunui Gaale ɗeni ɗeezu ma: «Be ɗa é ga Aɓimeeleke, be ɗa é ga Sikeme, gi va botii ɗe Aɓimeeleke ve? Yelubaale ná-doun zunui laade ɓaa, Zebule laade é va ɗe ga ná-keelai? A botii ɗe Gamool zunuiti be, nii é ga Sikeme keɗe. Goun, leeni vaa zu gá botii ɗe Aɓimeeleke ve? ²⁹ Ni nui ta a niima nuɓuseiti ta-ɗundiɗilai veena zèa! Nà la Aɓimeeleke maagfooza. Nà la ɗe Aɓimeeleke ma: «Li è ta ɓo da-zalavusuiti ba, è va è kooi ɗo!» »

³⁰ Zebule taa masa golai, naa menini nii Gaale boni, Eɓede ná-doun zunui, gola yiigaawanani. ³¹ E keelaiti teveni dɔɗɗuzu Aɓimeeleke ma, é ɗe ma: «Wele, Eɓede ná-doun zunui Gaale, ta keɗelointi ti vaaɓe Sikeme, ti taai wuzegɛa è laalɔɗma. ³² Keni niina è baɗa ga kuai, wa nuɓuseiti ti è va, à lɔɗɗu ti va ɓalaɗai zu. ³³ Sobui, foloi a ɗulana, da wuzegɛ è yei ti ma taa wolai zu. Siɛgi zu Gaale ta polu nuɓuseiti ta wuzegɛna la è laalɔɗma, da naa ɗe la, nii da-zɛbei a zoo da.»

³⁴ Aɓimeeleke ta nuɓuseiti ti ɗeni polu, ti wuzegɛni ga kuai, ti li ti lɔɗɗu Sikeme ɗobave, ti ɓoɗo zeini su ga naanigo. ³⁵ Eɓede ná-doun zunui, Gaale ɗulani, é lo taa zigɗavɛ. Aɓimeeleke ta nuɓuseiti kpein ti ɗeni polu dɔɗɗu velei zu, ti ɗulani keɗema.

³⁶ Gaale ti ɗaani, é ɗe Zebule ma: «Wele nuɓuseiti ba, ti gizei yeizu.»

Zebule googaaɓoteni, é ɗe ma: «Gizeiti ma niinigi ɗa è kaazu ga numaa ve.»

³⁷ Gaale ɗeni ma mɔnɔ: «Nuɓuseiti be ti yeizu zou zaamaɓe, bebei ɗa vaazu ga ungaizie sene gului ma

velei.»

³⁸ Zebule gooɔaaɔoteni, é ɔɛ ma: «Da-bɔɛzuɔɔula vagɔiti ta mini, ɔɛi é ɔɛni ɔɛɛzu ma: «Be ɔa é ga Abimeeleke, gi va botii ɔɛ be?» Nuɔuseiti ta ga naa, é ɔɛni ti velevɛɛsu? Liina niina é kɔɔi vɛɛ ba!»

³⁹ Gaale loni Sikeme nu wolaiti tuɔɔ, é kɔɔi vɛɛ Abimeeleke va. ⁴⁰ Abimeeleke vileni polu, é vela naa va. Nu mɔinmɔin maawanani ti za, tanigaa ti looni, aisa ti va zeeli taa zigɔɔɔɔɔɔ. ⁴¹ Abimeeleke ɔɔwɛni Aluma. Zebule Gaale bɛɛni ta keɛɔɔɔɔɔɔɔɔ, ti la zooni ti va ye Sikeme.

Abimeeleke Sikeme ɔɔologolo fai

⁴² Poluma zobui, Sikeme nuɔuseiti ti ɔɔulani balaɔɔai zu. Naa woni Abimeeleke ma, ⁴³ é ná-kɔɔɔɔɔɔ nuiti seɔeni, é ti ɔɔaaɔɔɔɔ su ga seizu savagɔ, é laɔɔɔɔ balaɔɔai zu, ti pelei bɔun. E kaai ma ga nuɔuseiti ta ɔɔulazu taa wolai zu, é wuzɛɔeni ti laalɔɔɔɔma, é ti zakpe. ⁴⁴ Abimeeleke ta nu zeizu lieɔɔi é polu, ti vazani, ti loni taa zigɔɔɔɔɔɔ, nu bulu felegɔiti ti vuuni naati kpein ma, niiti ti ɔɛni balaɔɔai zu, ti ti zakpe. ⁴⁵ E laalɛɛni taai wu, é luva loni ba folo ɔɔila ɔɔɔɔɔɔɔɔ. Yɔvɛɛɛ é va leɔɔa taai zo, é zu nuɔuseiti pe paa ti ɔɛni ná. E taai lokani, é kpoloi vaza ná.

⁴⁶ Siegi zu Migedale-Sikeme nu wolaiti ti naa menini da, ti velani ti li ti laɔɔɔɔ zeɔei zu, ta-ɔalagi Belite ná-pelei wu. ⁴⁷ E woni Abimeeleke ma ga Migedale-Sikeme nu wolaiti pe ti ɔɔaalɛɛni ba. ⁴⁸ Abimeeleke leɛni Salemon gizei ma, ta nuɔuseiti ti ɔɛni polu. E zoovɛi zeɔeni, é gulu bekegi levega, é kula ba, é da ɔɔma. Naa volu, é ɔɛni polu nuɔuseiti ma: «Wo naa ɔɔaa, nii gè keai, à suvile wo ke, eɔɔvelei gè keai la.» ⁴⁹ Nuɔuseiti kpein eɛe ge gulu beke

gilagila teveni, ti vile Abimeeleke volu. Ti liini ti gulu bekegiti pu zegei laave, ti abui lo ba, ti naa gɔla, ta nii kpein é gɛni ná. Zekana ti Migedale-Sikeme taaveaiti kpein undaavilini la, nu waagila (1 000) keɔgala gɛni de, zunuiti ta anzanuiti.

Abimeeleke zaa vai

⁵⁰ Naa voluma, Abimeeleke liini Teeɓese. E laaleeni taai wu, é so. ⁵¹ Pele gaaɔooza golai gɛni taa zaamave, ve zunuiti ta anzanuiti ti gɛni loɔɔfuzu ná, ta taa nu wolaiti. Ti daagɔluni boɔɔ ma, ti le kɔmave. ⁵² Abimeeleke vaani pele gaaɔoozagi vo be, ve ná gɛni ga ti-loɔɔfuzuve, é laaleeni bu, é maabuɔa pelɔlave va, ga é abui lo ba. ⁵³ Názu gɔa anzanui ta molo ziɔa gɔtui looni la Abimeeleke nɔungi zu, é nɔunkalagi wolowolo. ⁵⁴ Gaamago nɔ, é zunu lounɔoi lolini, nii é gɛni ná-kooɔɔ zɔɔlai zegezu, é gɛ ma: «Da-woɔa zɔkpɔi gɔla su, è pàa, naa gɔa a ke ti mina da ga gɛ ma: «Anzanu gɔa é paani.» » Zunu lounɔoi boɔni, é za. ⁵⁵ Izelaye zunu ti kaai ma ga Abimeeleke za, ese ge liini ná-taazu.

⁵⁶ Uele gɔana GALA ge Abimeeleke ná-faa ɲɔi zalani la to boɔɔi ma, nii é keeni ga keeɔe, tozei keeɔeloun vuulɔfelaiti (70) paa vai va. ⁵⁷ GALA ge Sikeme nuiti ta-vaa ɲɔi votokulani tiya boɔɔi ma. Uele gɔana Yelubaale ná-doun zunui Yɔtame ná-foovooi laazeelini la.

10

*Tɔla ta Yayii,
tukpɔɔfaaleve nuiti Izelaye unda*

¹ Abimeeleke zaa voluma, Pua ná-doun zunui Tɔla, nii é ɣeni ga Dodo ná-dounloin, Isakaal ná-bolodai zu nui ta, naa ɣa é wuzegeni ga é Izelayele unmo. E ɣeni zeini Samiil, Efelayime ɣize yooi zu. ² E ɣeni Izelayele ga tukpɔɔaalebe nui kona vuufelegɔ maazu savagɔ (23) laawu. Naa voluma é zaani, ti maagɣuluni Samiil.

³ Yayiil Galaade nui ɣa é zeini potogi zu, ga tukpɔɔaalebe nui Izelayele unda, kona vuufelegɔ maazu felegɔ (22) laawu. ⁴ Ná-doun zunui ɣeni ga puusavagɔ (30), ti ɣeni zeizu soovale vuusavagɔiti (30) kɔma, taa vuusavagɔ (30) ɣa é ɣeni ti ya, ti ti-laaseigi veeni ga Yayiil ná-taaiti, zaagaza naa nɔ ɣa é ti va, ta vuuni Galaade yooi zu. ⁵ Yayiil zaani, ti maagɣuluni Kamon.

Amɔn nuiti ti Izelayele nuiti kpɔlɔ vai

⁶ Izelayele nuiti ti Ɔɔɔɔ GALAGI wanama vai ɣeeni mɔnɔ. Ti Baaleni dɛbini, ta Asetaateiti, ta Siili nuiti ta-ɣalagiti, ta Sidɔn nuiti ta-ɣalagiti, ta Moabe nuiti ta-ɣalagiti, ta Amɔn nuiti, ta Filiseti nuiti. Ti ɣeleni Ɔɔɔɔ GALAGI va, ti la mɔ ɣeni dɛbizu. ⁷ Ɔɔɔɔ GALAGI yiiɣaawanani Izelayele ma, é ti vɔdi Filiseti nuiti ma, ta Amɔn nuiti. ⁸ E zo naama ɣonagi ma, eyesu kona puugɔ maazu lɔsava (18) laawu, ti Izelayele nuiti maanɔɣoni, ti ti nimiza. Teiti ti ɣeni Zuludɛn folo ɣulazu velei, Amɔl nuiti ta-yooi zu Galaade. ⁹ Amɔn nuiti ti Zuludɛn budɛni, ti kɔɔi veɛ Zuda va, ta Benzamɛn, ta Efelayime vɛleyeɣei. Izelayele nuiti ti ɣeni kidaavili golai zu. ¹⁰ Izelayele nuiti ti ɣainni Ɔɔɔɔ GALAGI woizu, ti ɣe ma: «Gi kotoi ɣea è laalɔɣoma, mazɔlɔ gi ɣɛla è va, gá-GALAGI, gi da Baaleni dɛbi.»

¹¹ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔeni Izelayele nuiti ma: «É zo Ezipete nuiti ma, é li Amɔɔl nuiti pɔ, ta Amɔn nuiti, ta Filiseti nuiti, ¹² ta Sidɔn nuiti, ta Amaleke nuiti, ta Maon nuiti, naati kpein ti wo nimizani, keɛ siɛgi zu wo kpee looni la gòizu, gè la ɔeni wo ɔizoni, gè va wo ɔula ti ya ɔaa? ¹³ Keɛ wa ya, wo ɔeleni bà, wo da gala kiligiti dɛbi. Naa ɔa é ba, gè la mɔ wo ɔizosu mɔnɔ. ¹⁴ A li wo kpee loo gala kiligiti goizu, niiti wo yiimazeɔeai ga tiye, ti wo ɔizo wamaanɔɔɔ ziɛgi zu!»

¹⁵ Izelayele nuiti ti ɔeni Gɔɔɔɔ GALAGI ma: «Gi kotoi ɔea, gi zo, eɔevelei è pɔ la. Keɛ yiilɔɔ, è gi ɔizo za!» ¹⁶ Ti gala kiligiti kulani ɔɔɔɔ zaama, ti Gɔɔɔɔ GALAGI lɛbi. Gɔɔɔɔ GALAGI la ɔeni vaani bu, ga Izelayele ye kpɔlɔi zu.

¹⁷ Amɔn nuiti ti ɔaalɛni ba, ti ta-ɔɔɔɔɔɔai vu Galaade, Izelayele nuiti ti ɔaalɛni ba ɔalaa, ti ta-ɔɔɔɔɔɔai vu Misepa. ¹⁸ Nubuseiti ta Galaade ɔundigiiiti ti ɔɔɔɔ ɔaazaɔani ga: «Zunui ɔe ɔa a laale Amɔn nuiti bu? Toɔa ɔe ga Galaade nuiti kpein ta-ɔundigii.»

11

Zɛfatee, tukpɔɔfaaleve nui Izelayele unda

¹ Galaade nui Zɛfatee ɔeni ga kɔɔɔɔ nu wola. E ɔeni ga kologolo anzanui ná-doun zunui, ti yɔɔɔzu ta zunui daa ɔeni ga Galaade. ² Zunui naa ɔɔɔɔ anzai ɔalaa ge zunu lointi ɔɔɔni. Naati ti wɔɔlɔni, ti Zɛfatee ɔɛni pɛɛyeɔeai wu, ti ɔe ma: «È la pogani ɔɔɔga gi-ɔe ná-pɛɛi wu, mazɔɔɔ da ga anzanu ɔili ná-doun zunu.» ³ Zɛfatee velani, é maɔɔoza

¹³ Amɔn nuiti ta-masagi keelaiti gooɔaaɔoteni, é ɔɛ ti ma: «Toɔa ga Izelayele ɔulazuve Ezipete yooi va, ti na-zooi zegeni, é zo zie wolai Aalenɔn va, é li zie wolai Yaɔɔke ɔɔ be, é zeeli Zuludɛn ma nɛmei ma. A mináti fe zèa, ziileigi zu.»

¹⁴ Zɛfeteɛ keelaiti teveni ɔolu ga niine Amɔn nuiti ta-masagi ma, ¹⁵ ti liini ti ɔɛ ma: «Zɛfeteɛ bogɛ ga: Izelayele la Moabe you zegeni, ɔaa Amɔn nuiti ta-you. ¹⁶ Toɔzei Izelayele leɛni é zeɛ Ezipete, é zieni ga teɔebai zu ɔelei, eyɛsu é zeeli Seeli Kpoloɔei ma, é zeeli Kadɛse. ¹⁷ Názu ɔa Izelayele nuiti ti keelaiti teveni la Edɔme masagi ma, ti ɔɛ ma: «Soma gi leve ga ɔa-yooi zu ɔele.» Kele Edɔme masagi la ɔeni keɛni, é va woilo. Ti ta leveni ɔalaa Moabe masagi ma, naa ɔalaa ɔleni. Izelayele nuiti ti yeni Kadɛse.

¹⁸ «Ti zieni teɔebai zu, ti latini Edɔme yooi ma, ta Moabe yooi, ti va ga Moabe yooi folo ɔulazu ɔelei, ti ɔuuni zie wolai Aalenɔn ɔoluve, ti la leɛni Moabe yooi zu, mazɔɔɔ Aalenɔn ɔa é ga Moabe you ɔweigi.

¹⁹ «Izelayele nuiti ti keelaiti teveni Amɔɔl nuiti ta-masagi Siɔon ma, Gɛsebon masagi, ti ɔɛ ma: «Soma, gi zie ɔa-yooi zu, gi leve, gi li ɔe gi liizu ná.» ²⁰ Kele Siɔon la ɔeni wola laani Izelayele la, é va va bu ga naa va leve ná-zooi zu. E ná-nuɔuseiti kpein gaaleɛni ba, ti ti ɔɔun Yaɔɔase, ti kɔɔi ɔee ti va.

²¹ «Gɔɔɔɔ GALAGI, Izelayele ná-GALAGI, Siɔon ta ná-nuɔuseiti ɔɔni Izelayele yeezu, é pile ɔɔɔɔ ti ma. Izelayele zooi kpein soni, ɔe Amɔɔl nuiti ti ɔeni ná. ²² Ti Amɔɔl nuiti ta-yooi kpein soni, é zo zie wolai Aalenɔn ma, eyɛsu é zeeli zie wolai Yaɔɔke ma, é zo teɔebai ma, é zeeli Zuludɛn ma.

23 «Niizu niina, ni Gɔɔɔɔ GALAGI, Izelayele ná-GALAGI, Amɔɔl nuiti kpea ná-nubuseiti Izelayele luɔɔ, da pɔ è ti be ná baa? 24 Nii nɔpe da-ɔalagi Kemɔse feezu è ya ga è so, è la naa zoga baa? Nii kpein Gɔɔɔɔ GALAGI, gá-GALAGI seizu gi luɔɔ ga gi sege, gi la naa zegea baa? 25 E vizɔge mu Balake va baa, Sipɔɔl ná-doun zunui, Moabe masagi? E Izelayele zakpeni nei baa, baa é kɔɔ veeni ba? 26 E gea ga kona unsavagɔ (300) Izelayele zeini Gesebon, ta Alɔweel, ta taaiti ti ɔiliai ti va, ta taa wolaiti kpein ti zie wolai Aalenɔn laave. Leeni vaa zu wo la ɔeni ti ɔulani ti ya naama ziegi zu? 27 Nɔun ná, gè la kotoba vaa nɔpe keeni è laalɔɔma, da ɔa è faa ɔai ɔeezu ga ze, è kɔɔi ve ve vai nɔun ba. Gɔɔɔɔ GALAGI, tukpɔɔgaaleve GALAGI, ge za ga tukpɔɔgaaleve nui Izelayele nuiti ta Amɔn nuiti zɔɔɔzu!»

28 Amɔn nuiti ta-masagi la ɔeni woiloni naama woiti ma, niiti Zefetee ɔeni ti wosu ma.

*Zefetee ná-minazefegi
ta ná-pile sɔɔɔ fai*

29 Naazu ve, Gɔɔɔɔ GALAGI ná-Zenvui yeini Zefetee ma, é Galaade ta Manasee yooiti maazuɔudeni, é leve Misepa Galaade yooi zu, segeai ma miná, é liini luɔɔ, é laale Amɔn nuiti bu. 30 Zefetee minazefeni Gɔɔɔɔ GALAGI ve, é ge: «Ni gaamazu da zobo feena bè, gè pile sɔɔɔ Amɔn nuiti ma, 31 ná nu mɔungi naa ve è ve, gè kula ga gala zalaɔai, nii a ɔula ná-pelei wu, é va daaɔomisu, ná zobo sɔɔɔna Amɔn nuiti ma kɔɔi zu, gè ɔale ma.»

32 Zefetee leveni é li Amɔn nuiti daalɔɔma, é kɔɔi ve ti va, Gɔɔɔɔ GALAGI ti lɔɔni zeezu. 33 E ti

wola zuɔfologoloni taa wola vuufelegɔ (20) zu, é zo Alɔwεel, Minite vele, eyεsu é zeeli Aβele-Kelamime. Amɔn nuiti ti ɔoloni Izelayele nuiti be.

Zɛfetee ná-doun anzanui ná-fai

³⁴ Zɛfetee ɔaleni ma volu ná-pɛlei wu Misepa. Welε, ná-doun anzanui ɔa é ɔulani, é daaɔomi ga tamadegiti ta kua wo faiti. Ná-doun ɔila kpegi ɔeni de, zunu loun la ɔeni zea, ɔaa anzanu loun. ³⁵ E kaani nɔ feya, é ná-seɔeiti balini ga, é ɔe ma: «Ee, dɔun anzanu! E kpɔlɔa, ɔa maaɔɔɔ nuiti saama! Gè minazeɔe boge ɔɔɔɔ GALAGI ɔaazu, gè la zeɔea nà-minazeɔei volu.»

³⁶ E ɔeni ma: «Kèε, ni è minazeɔe boga, ɔɔɔɔ GALAGI ɔaazu, nii kulaai è laave, è bo, naa ɔe ga ze, niizu ɔɔɔɔ GALAGI ɔnɔ vɔtokula è zili nuiti ma, Amɔn nuiti.» ³⁷ E ɔeni keεɔe ma: «Faa ɔila ka gè falizu è ma, è ke bè, alu felegɔ ve bè, gè li ga bɔlaiti gizei ma, gi nà-kpea wɔlɔi wo.»

³⁸ Zɛfetee gooɔaavoteni, é ɔe ma: «Li!» E valini ma ga alu felegɔ. E liini gizei ma, ta bɔlaiti, ti ná-kpea wɔlɔi wo. ³⁹ Alu felegɔi vɔluma, é ɔaleni ma keεɔe vɔ be, naama ge ná-minazeɔegi laazeelini la. E la ɔeni de zunu vaa ɔwεε.

Naama yeei ɔa ma lɔgi zeini la Izelayele zaama ga, ⁴⁰ kona-o-kona, Izelayele anzalopoiti ti ɔa li, ti wɔlɔ ga folo naanigɔ Zɛfetee ná-doun anzanui ná-faa zu, nii é ga Galaade nui.

12

Zii ɔɔɔi Efelayime ta Galaade yɔɔɔzu

¹ Efelayime wolodai ma zunuiti ti ɔaalεeni ba, ti Zuludεn buδε, ti li Safon, ti ɔeni Zɛfetee ma: «Leeni

vaa zu è levegai, è li, è kɔɔi vɛɛ Amɔn nuiti ba, è la gi lolini, gi va vile è volu? Gá pɔ gi da-velei gála, gi è bɔ ba, è gála.»

² Zɛfeteɛ ti woɔɔaavoteni, é gɛ ti ma: «Kpɔɛ wola gá é gɛa loni gi va gá nà-nubuseiti, é lo gi yɔɔɔzuvɛ va gá Amɔn nuiti. Siɛgi zu gè wo lolini la, ga wo va wo bɔ bà, wo la vaani wo va bɔ bà, wo va kùla ti ya.

³ Siɛgi zu gè kaani la ga gè la zooga gɪtosu wo va, gè gɪkulani zènvui zu, gè liini nà gɪla, gè Amɔn nuiti sakpe. Gɔɔɔɔ GALAGI ti lɔɔni zèezu. Lee vaa zu za wo vaazu dàalɔɔɔma, ga wo kɔɔ vɛɛ bà?»

⁴ Efelayime nuiti ti gɛni gɛɛzu: «Wa ya, Galaade nuiti, wa ga Efelayime nuiti ti vɛlaai, ti li Manasee.» Naa gá é kɛɛni, Zɛfeteɛ Galaade zunuiti kpein gaale ba, é kɔɔi vɛɛ Efelayime nui naati ba, ti pile sɔlɔɔ ti ma.

⁵ Galaade nuiti ti Zuludɛn maalevesuvɛti soni Efelayime letemavɛ. Pela nuiti ti gɛni zɛgɛzu Efelayime, naa ta a la gɛna: «Nà pɔ gè leve,» Galaade nuiti ti gɛni gaazaɔɔasu, ti gɛ ma: «Da ga Efelayime nuiti ta?» A la gɛna ti ma: «Ba-o,»

⁶ ti gɛni gɛɛzu ma: «Da gɛ <Siɔlɛte.> » E gɛni gɛɛzu «Ziɔlɛte,» mazɔlɔɔ ti la gɛni zoosu ti va bo ga pagɔ. Naa gá é gɛni kɛɛzu, Galaade zunuiti ti gɛni ti zosu, ti da ti gɔdaaleve Zuludɛn maalevesuvɛ. Efelayime zunuiti ti undaavilini naama vai zu, é gɛni ga nu waavuunaani maazu fele (42 000).

⁷ Zɛfeteɛ gɛni ga tukpɔɔgaaleve nui Izelayɛle yooi zu kona dɔzita laawu. Naa vɔluma Galaade nui Zɛfeteɛ zaani, ti maagɔluni Galaade laa wolai ta zu.

*Ibesan ta Elon ta Abedon,
tukpɔɔgaaleve nuiti*

⁸ Tɔun poluma, Beteleyeme nui Ibesan ɣeni ga tukpɔɔaaleve nui Izelayele yooi zu. ⁹ E doun zunu vuusavagɔ (30) zɔlɔni, ta doun anzanu vuusavagɔ (30), é ti veeni Izelayele wolodama ɣiligiti be ga anzai, é anzanuiti fuluni ná-doun zunuiti be, ti ɣula Izelayele wolodama ɣiligiti su. E ɣeni ga tukpɔɔaaleve nui Izelayele yooi zu, kona dɔfela laawu. ¹⁰ Naa volu, Ibesan zaani, ti maagfulu Beteleyeme.

¹¹ Tɔun poluma, Zaɓulɔn nui Elon ɣeni ga tukpɔɔaaleve nui Izelayele yooi zu kona puugɔ laawu. ¹² Saai ma, ti maagfuluni Ayalon, Zaɓulɔn yooi zu.

¹³ Tɔun poluma, Aɓedon, Pilaton nui ɔilele ná-doun zunui ɣeni ga tukpɔɔaaleve nui Izelayele yooi zu. ¹⁴ E doun zunu vuunaanigɔ (40) zɔlɔni, ná-dounloin ɣeni ga puusavagɔ (30), ti ga zunuiti, ti pɛ ti ɣeni zeizu soovale vuulɔfela (70) ɣɔma. E ɣeni ga tukpɔɔaaleve nui Izelayele yooi zu kona dɔsava laawu. ¹⁵ Naa volu, Pilaton nui ɔilele ná-doun zunui Aɓedon zaani, ti maagfulu Pilaton, Efelayime yooi zu, Amaleke nuiti ta-ɣize yooi zu.

13

Samesɔn zɔlɔ fai

¹ Izelayele nuiti ti ɔɔogɔ GALAGI wanama vai ɣeeni mɔnɔ. ɔɔogɔ GALAGI ti lɔni Filiseti nuiti zeezu kona vuunaanigɔ (40) laawu.

² Zunui ta ɣeni Sɔleya, Dan ná-bolodai zu, daa ɣeni ga Manoa. Anzai ɣeni ga doun zɔlɔtala nui, é la ɣeni zooni é va doun zɔlɔ. ³ Foloi ta, ɔɔogɔ GALAGI ná-geezugeelai ɣulani keɔema anza nui

naa ve, é gɛ ma: «Wɛɛ, ɔa ga doun zɔɔɔtala anzai, è la de doun zɔɔɔni, ɔa kogi zegezu, keɛ è doun zunu zɔɔɔ. ⁴ Niizu, dama ga bɔɔɔ, mina dɔɔ bɔle, ɔaa ani nɔpe a nu gaazulati, ta è mina ani mi, nii kɔzɔai. ⁵ Mazɔɔɔ ɔa vaazu kogi zegezu, è doun zunu zɔɔɔ. Doungoi naa ga yesu dee goozu, é galiva GALA ma, eyesu pe, maa la neeni, é va nɔungi wo, ɔaa kpɛɛi. Toɔa a tɔɔzei ga Izelayele gɔla Filiseti nuiti zeezu.»

⁶ Anzanui liini ná-koizu, é gɛ sinigi ma: «GALA nui ta vaave pɔ be, é gɛa gɔlani ga GALA ná-geezugeelai ta, gaamazu maayikiwe. Gè la gaazaɔani ga ve segeai ná, ta é la laasei deeni ga ze. ⁷ Keɛ keewe mà: «Wɛɛ, ɔa vaazu kogi zegezu, è doun zunu zɔɔɔ. Niizu mina dɔɔ bɔle, ɔaa gaazulati gani, ta mina ani mi, nii kɔzɔai, tɔɔzei doungoi naa yegɛ dee goozu, é galiva GALA ma, eyesu saa voloi zeeli.» »

⁸ Manoa Gɔɔɔɔ GALAGI valini, é gɛ ma: «Ee, Màliɔii, GALA nui è teveni, é vaana mɔnɔ gi vɔ be, é gi gɔla ga nii maaneai gi ke doungoi ná-fai zu, nii é zɔɔɔsu!»

⁹ GALA ge Manoa wooi menini, GALA ná-geezugeelai vaani mɔnɔ anzanui vɔ be, siegi zu é gɛni zeini la kpalagave, sinigi Manoa la gɛni ba ná. ¹⁰ E suvilɛni é bize, é li, é bo sinigi ma, é gɛ ma: «Wɛɛ, zunui nii é vaani pɔ be zɔizu, é gɔla keɛma bè mɔnɔ.»

¹¹ Manoa wuzegeni, é vile anzai volu, ti li zunui vɔ be, é gɛ naa ma: «Da ga nei è bɔɛai anzanui nii vɔ?»

Naa gooɔaavoteni, é gɛ ma: «Nà ve.»

12 Manoa ɣɛni ma: «Niizu è-laawooi a vilena su, tɔgi begele ɣa ɣá so doungoi ná-faa zu, leeni ɣa ɣá ke?»

13 Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai gooɣaavoteni, é ɣe ma: «È-anzai maanεεε é bɔɔɔ zo naa pe su, nii gè boni ma. 14 E mina leezen ansaɔɔgi ma waai mi, é mina dɔɔ bɔle, baa gaazulati gani, é mina ani nɔpe mi, nii kɔzɔai, é zie ga devei naa, eɣevelei gè boni ma la.»

15 Manoa ɣɛni Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai ma, naazu: «Va bu gi è zuzo, gi boli yivo ɣila kpete è ve.»

16 Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai gooɣaavoteni, é ɣe ma: «Anεε ni da sɔzosu, gè la da-laamianigi ta mia, keke ni da pɔ è gala zalaɣai ɣula Ɔɔɔɔ GALAGI ve, naa ɣe!» Manoa la ɣɛni kwεε ga Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai ve.

17 E geezuɣeelai ɣaazaɣani, é ɣe ma: «È-laaseigi? Naa ɣa a ke, nii è bogai, naa laa a zeelina, gi zoo gi è wɔɔɔ.»

18 Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai gooɣaavoteni, é ɣe ma: «Lee vaa zu è gàazaɣasu dàaseigi ma? Daasei be maayikiai.»

19 Manoa boli yivoi zɛɣeni, é kpɔ vεεanii va, é gala zalaɣa ɣula kɔtu wolai ma Ɔɔɔɔ GALAGI ve. Laavɔɔ vaa ɣεeni, siegi zu Manoa ta anzai ti ɣɛni wεlezu la, 20 abuzogi ɣɛni leezu geezu velei, é da zεɣe zalaɣa ɣulazuve, Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai leeni zalaɣa ɣulazuve ma abuzogi zu. Manoa ta anzai ti naa ɣaai ma, ti looni zooi ma, ti laave. 21 Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai la mɔ ɣɛni ɣulani kelema Manoani be ta anzai. Manoa kwεeni naazu ga Ɔɔɔɔ GALAGI ná-geezuɣeelai ɣɛni de.

²² Manoa ɣɛni anzai ma: «Da zaazu ti, mazɔɔ de GALA kaa.»

²³ Anzai gooɔaavoteni, é ɣɛ ma: «Ni Ɔɔoɔɔ GALAGI ɣɛni pɔ ga é de vaa, é la bɛna da-veɛanii ta gala zalaɔai zo, é la bɛna naama vaiti kpein deɛ ga deye, é la bɛna naama vaiti kpein bo de ma.»

²⁴ Anzanui doun zunu zɔɔɔni, é daasei pɛɛ ga Samesɔn. Doungoi wɔɔɔni, Ɔɔoɔɔ GALAGI tuya looni bɛ. ²⁵ Ɔɔoɔɔ GALAGI ná-Zɛnvui tɔɔzeini ga botii ɣɛa la Maɔɔanee-Dan, Sɔleya ta Esetawɔle ti yɔɔɔzuɛ.

14

Samesɔn Filiseti anzanui vulu vai

¹ Foloi ta, Samesɔn yeini Timena, é Filiseti nuiti ta-anzalopoi ta ɔani. ² E ɔalegai ma ma, é boni keɛɔɔ ta dee ma, é ɣɛ ti ma: «Gè anzanui ta ɔaave Timena, Filiseti anzalopoiti saama, à li wo naa vulu bè ga anza.»

³ Keɛɔɔ ta dee ti ɣɛni ma: «Anzanu la è-ɔɛɛleaiti ti-loun anzanuiti saama baa, ta da-nubuseiti kpein, è liizu anzanu zeɔezu Filiseti nuiti pɔ bɛ, naama latipɛɛvolulala nuiti?»

Samesɔn ɣɛni keɛɔɔ ma: «À naa zeɔe bè, mazɔɔ naa zolooge mà.»

⁴ Keɛɔɔ ta dee ti la ɣɛni kwɛɛ ga Ɔɔoɔɔ GALAGI ɔa é loni naama vaiti untuɔɔ, mazɔɔ naa ɣɛni kpɔɛ ɔeɔeɔe gaizieu é lo Filiseti nuiti ba. Naama zieu zu Filiseti nuiti ka ti ɣɛni zeini Izelayele nuiti unda.

⁵ Samesɔn yeini Timena ta keɛɔɔni ta dee, ti zeelini leezen belei vɔ bɛ, gaamago nɔ zala ɔokpangi

ɔfulani, é ɔa zikɔ, é daaɔfomi. ⁶ Ɔɔɔɔɔ GALAGI ná-Zenvui yeini Samesɔn ma, zea ɔakai, é zalai zoni, é bali ga, eɔɔvelei nu a ɔa boli yivoi vali ga la. Kele é la ɔeni naa woni keeɔɔ ta dee ma. ⁷ E yeini é ɔɔɔ anzanui ɔɔ, naa ná-fai wola neeni be.

⁸ Foloji tanigaani tebegai ma, é ɔaleni ma ga é li é vului ɔe, é zegeni pelei va, é li é zalai ma ɔoomai ɔete. E kɔingiti kaani, ti zalai ma ɔoomai zu, ta kɔin gulɔi. ⁹ E ta zegeni ya, é ɔa zie, é ɔa kɔmɔ pelei zu. Siegi zu é zeelini la keeɔɔ ta dee ɔɔ be, é ta veeni ti ya, naati ti ta miini. Kele é la ɔeni boni ti ma ga é kɔin gulɔi ɔfulani zala ɔoomai zu.

Samesɔn faalaalii wo fai Filiseti nuiti ma

¹⁰ Samesɔn keeɔɔ yeini anzanui ɔɔ be. Samesɔn vulu vai ma laaɔlii woni, mazɔɔ zekana nu niineiti ti ɔeni keezu la. ¹¹ Ti kaai ma, ti yeeloni nu ɔuusavagɔ (30) va ga ná-siepoluiti, ti ɔe ba.

¹² Samesɔn ɔeni ti ma: «Nà faalaalii ta wosu wo ma. Ni wa poluwona mà, aisa fetii ma volo ɔfelai va be, nà seɔewuzeɔe ɔuusavagɔ (30) ve wo ya, ta seɔe wola ɔuusavagɔ (30). ¹³ Kele ni wo la zooni wo va poluwo mà, wa ɔa wa seɔewuzeɔe ɔuusavagɔ (30) ve zèa, ta seɔe wola ɔuusavagɔ (30).»

Ti ɔeni ma: «Da-vaalaalii wo, gi meni.»

¹⁴ E ɔeni ti ma:

«Nii é mii wosu, nu laamianigi ɔfulave naa zu,
Nii subaai, nee gelei ɔfulani naa zu.»

Folo savagɔ laawu, nu niineiti ti la ɔeni zooni ti va faalaalii voluwo. ¹⁵ Foloji naanisiei, ti ɔeni Samesɔn

anzai ma: «È-zinigi neeneso, é faalaalii voluue wo è ma, è va è bo gi ma, ni naa laade, gá è ɔalazu, ɔa-o, ɔa-veleyegei-yo. Wo gi lolige ga wo loo gi zu ɔaa?»

¹⁶ Samesɔn anzai tɔzeini ga wɔɔa daalɔɔma, é ɔa ɔe: «È la nɛeni ve! Wɔin la è ma! E faalaalii woga nà-zou zu nuiti ma, è la poluue leeni ga ze!»

Kele é ɔeni ma: «Gè la poluwoni kèe ma, anee dèe ɔalaa, ɔa ɔa ga poluwo è ma?»

¹⁷ E ɔeni wɔɔzu goizu fetii ma volo ɔfelaiti kpein daawu, foloi ɔfelasiéi é faalaalii voluue woni ma, mazɔɔ anzanui ɔini da. Naa liini gaamanɔ é bo ná-nuɔuseiti ma.

¹⁸ Foloi ɔfelasiéi, aisa foloi va da, taazuue nu niineiti ti ɔeni Samesɔn ma: «Leeni ɔa jemigai kɔin guloi va, ɔe ɔa subaai zalai va?»

E ti woɔɔaavoteni, é ɔe ti ma: «Ni wo la ɔeni wozai wolini ga nà-nike zaai, wo la ɔena goɔɔaavote sɔɔɔ.»

¹⁹ ɔɔɔɔ GALAGI ná-Zenvui yeini ma, é yeini Asekalon. E zunu vuusavagɔ (30) vaani, é tazɔɔlaiti seɔeni, é seɔe wolaiti feeni naati zea, niiti ti faalaalii voluue woni. Naa volu, gola yiiɔaawanai ɔa é ɔaleni ma la keeɔe ná-pelei wu.

²⁰ Ti Samesɔn anzai veeni zunu loungoi naa ya, nii é ɔeni ga ɔɔlai vulu vai zu.

15

Samesɔn potokulai wo fai

Filiseti nuiti ma

¹ Yeeɔeɔalalai tanigaa levegai ma, moloi é ga ɔeleegi, naa leve ziegi zu, Samesɔn liini laaliizu anzai ma ga boli yivoi, é ɔa ɔe: «Nà leezu ànzai ná-pelei wu.» Kele anzai keeɔe la ɔeni keeni, é va le ná.

² Naa ɔeni ma: «Gè ɔea laani da ga wain la è ma, gè fea è-wɔlai ya ga anza. Deɔe anzanui la vani, é va leve toun ba ɔaa? Naa zeɔe toun potogi zu.»

³ Samesɔn ɔeni ti ma: «Niizu gè la mɔ ɔea ga sɔba nu Filiseti nuiti ta-vaa zu, ni nà faa ɔu ɔena ga tiye.» ⁴ Samesɔn liini, é kove unsavagɔ (300) zo, é felefelegiti wɔngiti gili ɔɔɔ va, é sɔmɔgi ɔili ti-wɔn felegɔiti saama. ⁵ E abui loni sɔmɔgiti ba, é yeebe koveiti ba, ti vile Filiseti nuiti ta-moloiti su, nii é ga beleegi, ma ɔiliiti ta ma mɔiti ti ɔala, ta wolive beleiti.

⁶ Filiseti nuiti ti ɔeni ma: «Be ɔa é niima vai ɔeai?»

Ti ɔeni ti ma: «Samesɔn ve, Timena nui nekoi, tɔzei naa anzai zeɔeve, é fe ɔɔlai ya ga anza.» Filiseti nuiti ti liini, ti anzanui naa ɔala, ta keɔɔe.

⁷ Samesɔn ɔeni ti ma: «Zekana wo keɔzu la ɔaa? Gè la mɔ looɔɔga eyesu gè nɔnɔ votokula wo ma.»

⁸ E laaleeni ti wu, é ti zuloɔani gola. Naa volu, é li é zeɔe Etame pugi zu.

Samesɔn vee vai Filiseti nuiti zea

⁹ Filiseti nuiti ti liini ti vu Zuda yooi zu, ti vaza Leyi vele. ¹⁰ Zuda nuiti ti gaazaɔagi woni, ti ɔe ma: «Lee vaa zu wo keai gi laalɔɔma?»

Ti ɔeni ti ma: «Gi vaave ga gi Samesɔn ɔili, gi naa votokula, nii é keai ga giye.»

¹¹ Naa ɔa é keeni, Zuda yooi zu zunu waasavagɔ (3 000) liini Etame pugi zu, ti ɔe Samesɔn ma: «È la suɔwee ɔaa ga Filiseti nuiti ta zeini ade unda? Leeni ɔa è keai ga giye?»

E ti wooɔaavoteni, é ɔe ti ma: «Gè ti zogɔ, eɔevelei ti sɔgai la.»

¹² Ti ɣeni ma: «Gi vaave gi è ɣili, naa volu gi è ve Filiseti nuiti zea.»

Samesɔn ɣeni ti ma: «À ɣona bè, ga wo la paa wa bɔɔɔi.»

¹³ Ti gooɣaavoteni, ti ɣe ma: «Ba-o, gá pɔ nɔ ga gi è ɣili, gi è leve ti vɔ, keɛ gi la è vaazu.» Ti gilini ga galu niine felegɔ, ti kula pugi zu. ¹⁴ Siɛgi zu ti zeelini la Leyi, Filiseti nuiti ti kpeei looni ga koozunɛi, ti daaɣomi. Ɔooɣɔ GALAGI ná-Zenvui yeini Samesɔn ma gaamanɔ. Galuiti ti ɣeni zee va, naati ti ɣeni eɣe gezei, nii abui galaai, gili ɣaluiti pe ti vuuni ya, ti ɣula zee va. ¹⁵ E soovalegi nekpɛ ɣae niinei ɣaani, é yeemaaleni, é seɣe, é zunu waagila (1 000) paani ga naa.

¹⁶ Samesɔn ɣeni ma:

«Gè poomaiti gaale ba
ga soovale nekpɛ ɣae gilagi,
ungo gè zunu waagila (1 000) paa,
ga soovale nekpɛ ɣae gilagi.»

¹⁷ Siɛgi zu é beni la ga bɔɛ, é soovale nekpɛ ɣaegi vilini ya. Ti naama adave laasei peeni ga Lamate-Leyi.

¹⁸ Kpɔɔle wɔin wola bɔini da, é woɔɣulani Ɔooɣɔ GALAGI ma, é ɣe: «Da ɣa è kizo faa wolai nii ɣeai ga zèei, nèi gè ga da-wotiɣe nui, niizu nà ga za ga kpɔɔle wɔin, nà ga loo tatipelevolulala nuiti zeezaama?» ¹⁹ Gaamanɔ, GALA ge kɔtui ma yeɣei laalaoni, nii é Leyi, ziei ɣulani ná, Samesɔn bɔɔleni, ziilei tɔɔn, ziila é zɛbei zɔɔɔ volu. Naa ɣa é keeni ti zieungi naa laasei peeni ga En-Ɔakɔlee, naa ná-zieungi, toɣa de ná zaaɣaza Leyi.

²⁰ Samesɔn ɔeni ga tukpɔɔgaaleve nui Izelayele yooi zu, Filiseti nuiti ta-ziegi zu kona vuufelegɔ (20) laawu.

16

Samesɔn ná-fai Gaza taazuve

¹ Samesɔn liini Gaza taazuve, é kologolo anzanui ta ɔaani ná, é leeni naa ná-pelei wu. ² Ti ɔeni Gaza nuiti ma: «Samesɔn zeelive taazuve.» Ti nu ɔulazuve kpein makeni kpidii, ti ɔa maaɔoun taa zigɔdave. Anɛɛ naa ve, ti ɔaalɛini kpidii jɛgɛɛɛin, ti deve ga ti paa sobui.

³ Samesɔn yɛni laani ɔɔin eyɛsu kua zaamai. Kua zaamai, é wuzɛɔeni, é taai ma zigɔgi ma ɔo seveiti soni ta daamasa felegɔiti, é kpo sɔɔɔgi va, é ti pɛ pu ɔoma, é li ga tiye gize unmauve Geeɔelɔn letemave.

Dalila Samesɔn yaava vai

⁴ Tago zuɔoozaai ma, Samesɔn anzanui ta nɛeni ve, nii daa ɔeni ga Dalila, é ɔeni zeini Sɔleke nɛmei zu. ⁵ Filiseti nuiti ta-ɔundigɔiti ti liini naa vɔ be, ti ɔɛ ma: «Nɛɛnɛso dɛɛ, è kwɛɛ ve ná-zɛbe wolai zeɔezu ná, ta velei ga zobo sɔɔɔ da ma, gá gilizu, gi vɔni ma, gi ɔilagilagi ɔa wali ɔaei waagila ungila (1 100) fe è ya.»

⁶ Dalila ɔeni Samesɔn ma: «Nà è maanɛnɛzu, ve ɔa-zɛbe wolai zeɔezu ná, soma è ná le ga ze, ta leeni ɔa nu a è ɔili la, nu vɔni è ma.»

⁷ Samesɔn gooɔaavoteni, é ɔɛ ma: «Ni nu a ɔilina ga kilɛ galu niine ɔofela, niiti ti la de vɔni, zɛbei ɔa ɔula zèa, nà ɔɛ nɔ eɔɛ nui mɔtaiti kevele.»

⁸ Filiseti nuiti ta-ɔundigɔiti ti vaani ga kilɛ galu niine ɔofelaiti Dalila vɔ, niiti ti la ɔeni de vɔni. E

gilini ga naati. ⁹ Kεε ti nuiti dɔɔɔfuni koba pɛlei wu. Anzanui ɣeni ma: «Filiseti nuiti ta ga è zo, Samesɔn!» E kilε galui naati suleveleveni eɣe nɔ geze vuβe ga ɣala abu ɣa. Ná-zεbei zeɣezuve la ɣeni ɣwεeni.

¹⁰ Dalila ɣeni Samesɔn ma: «Wεε, è gàaboloɣazu, zεɛiti ka è ti woga mà. Niizu nà è maanεnεzu, soma è naa λε ga ze, nii nu ɣa è ɣili la.»

¹¹ E ɣeni ma: «Ni ta ɣilina ga galu vɔɔɔ niinεiti, ti la dε botii ɣεeni ga tiye, zεbei ɣa ɣula zεa, nà ɣe nɔ eɣe nui mɔtaiti kevele.»

¹² Dalila galu vɔɔɔ niinεiti seɣeni, é gili ga tiye. Naa vɔluma, é ɣe ma: «Filiseti nuiti ta ga è zo, Samesɔn!» Nuiti ma ti ɣeni loni koba pɛλwuve. Kεε galuiti ti ɣeni zeei va, é ti leveniga eɣe geze ɣaali ɣila nɔ.

¹³ Dalila ɣeni Samesɔn ma: «Zaagaza da gàaboloɣazu, zεɛiti nɔ ɣa è ti wosu mà. Dεε ga ze, nii nu ɣa è ɣili la.»

Samesɔn ɣeni ma: «Ni da nɔun kpaɣa λɔfelaiti fɛlena geze vεε bakogi zu, è ti zeɛi da ga pagɔ ga gului, nà vala nà-zεbei ma, nà ɣe eɣevelei nuβusei mɔtaiti ti la.»

¹⁴ Kεai ma niizu, Dalila nɔun kpaɣa λɔfelaiti fɛleni geze vεε bakogi zu, è ti zeɛi da ga pagɔ ga gului. E ɣeni ma: «Filiseti nuiti ta ga è zo, Samesɔn!»

E wuunni, é ɣula ná-niimenii zu, é kpako guluiti tɔɔɔfulani.

¹⁵ Dalila ɣeni ma: «Da zoo ɣale è ɣe mà: «Gè è nεεve ve.» E la laani dà! Wεε, ná zeizu ɣεa sava, è da gàaboloɣa, è la kεeni, è va da-zεβε wolai zeɣezuve λε ga ze.» ¹⁶ Tei folo-o-folo é ɣeni kpɔlɔzu, é da zεlii lo ma ga daawooiti, saa wɔin soni.

17 E ɔ̄oozu vai pɛ boni ma, é ɔ̄ɛ ma: «Kpeka la de vɔɔɔuni nɔ̄ungi va, tɔ̄zei gè yɛni dèe ɔ̄oozu, gè ɔ̄aliva GALA ma. Ni nɔ̄ungi a wona, nà vala nà-zɛbei ma, nà ɔ̄ɛ eɔ̄ɛvelei nuɔ̄usei mɔ̄taiti ti la.»

18 Dalila kaai ma ga é ɔ̄oozu vai pɛ boga ma, é wooleveni, ti Filiseti nuiti ta-ɔ̄undiḡiiti toli, é ɔ̄ɛ ti ma: «À vaana niizu, mazɔ̄ɔ̄ é ɔ̄oozu vai pɛ boga mà.» Filiseti nuiti ta-ɔ̄undiḡiiti ti liini pɔ̄ bɛ, ga waliiti ya. 19 E Samesɔ̄n laani ɔ̄ɔ̄ɔ̄i ma, naa ɔ̄i, naa volu é zunui ta lolini, naa nɔ̄undeɔ̄a vɛɛa lɔ̄felaiti teve ga. Pele ɔ̄ana é tɔ̄zeini la ga vɔ̄niga ma, tɔ̄zei ná-zɛbei ɔ̄ulani zea.

20 E ɔ̄ɛni ma: «Filiseti nuiti ta ta è zo, Samesɔ̄n!»

E wuunni, é ɔ̄ula ná-ɔ̄iimɛnii zu, é ɔ̄ɛ ɔ̄ɔ̄ɔ̄ ma: «Nà ɔ̄ulazu, eɔ̄ɛvelei gè keai la mɔ̄ungiti su, gè ɔ̄ɔ̄ɔ̄ vie!» E la ɔ̄ɛni kwɛɛ ga ɔ̄ɔ̄ɔ̄ GALAGI zeɔ̄ɛa polu.

21 Filiseti nuiti ti soni, ti gaazuɔ̄ɛze feleḡoiti kulani su. Ti yeini la Gaza, ti gili ga kɔ̄lu ɔ̄i yɔ̄ɔ̄ɔ̄i, ti pili kasoi ɔ̄a, é da molo ziga ɔ̄ɔ̄tui lati.

Samesɔ̄n ná-potokulai ta saa vai

22 Anɛɛ naa ve, nɔ̄ungi buyega voluma, nɔ̄undeɔ̄ai tɔ̄zeini ga ɛa nɔ̄ungi ma. 23 Tama, Filiseti nuiti ta-ɔ̄undiḡiiti ti ɔ̄aalɛni ba, ga ti zalaɔ̄a wola ɔ̄ula ta-ɔ̄alagi Dagon ve, ti ɔ̄oozunɛ. Ti ɔ̄ɛni ɔ̄ɛɛzu: «Gá-ɔ̄alagi gi zili nui Samesɔ̄n lɔ̄a gi yeezu.»

24 Siɛgi zu nuɔ̄useiti ti kaani la, ti ɔ̄oozunɛni, ti ta-ɔ̄alagi maamuse, ti ɔ̄ɛ ma:

«Gá-ɔ̄alagi gi zili nui lɔ̄a gi yeezu,
toɔ̄a é ɔ̄ɛni gá-yooi ɔ̄oloɔ̄olosu,
é da gá-nu mɔ̄inmɔ̄ingiti paa.»

25 Tei ti wola ɔ̄oozunɛɛni, ti ɔ̄ɛni ma: «À Samesɔn loli, é va é ɔ̄aogi wo gi ve!» Ti Samesɔn lolini, é ɔ̄ula kasoi ɔ̄a, é ɔ̄a ɔ̄aogi wo ti ɔ̄aazu. Ti toni pɛlei ma ɔ̄eɔ̄egiti zɔɔzuvɛ.

26 Samesɔn ɔ̄ɛni zunu loungoi ma, nii é ɔ̄ɛni sosu zee va: «Lo tũɔ̄ɔ, è zèe vɛɛ kpɛɔ̄egiti ba, niiti pɛlei zeini ti ɔ̄a, gè yeeve ti vɛ.»

27 Pɛle wolai naa laaveni ga nuɔ̄usei, zunuiti ta anzanuiti, Filiseti nuiti ta-ɔ̄undigũiti kpein ti ɔ̄ɛni ná. Seizeibosuvɛ pɛle ɔ̄ɔ̄mavɛ, miná pɛ ka naa laaveni, nu waasavagɔ (3 000) ɔ̄a é ɔ̄ɛni ná, zunuiti ta anzanuiti, ti ɔ̄ɛni wɛlezu Samesɔn va, é ɔ̄a ɔ̄aogi wo. 28 Samesɔn woɔ̄ɔ̄fulani Ɔ̄ooɔ̄ɔ̄ GALAGI ma, é ɔ̄ɛ ma: «Màligũ, Ɔ̄ooɔ̄ɔ̄ GALAGI! Nà è maanɛɛnezɔ, ɔ̄ize sù, ee, GALA, zɛbɛi ve bè, niizu, naa ɔ̄ɛ ɔ̄ila kpe nɔ, gè gàazuɔ̄ɛzɛ felegɔi vaa vɔtokula Filiseti nuiti ma!»

29 Samesɔn yeeveeni zaamazɔ ɔ̄eɔ̄ɛ felegɔiti bɛ, pɛlei ɔ̄ɛni zeini ga, é vɔɔɔɔ ti va, zɔi ɔ̄ɛni zeezazuvɛ, zɔi ɔ̄ɛ kɔvɛzuvɛ. 30 Naa volu é ɔ̄ɛni ma: «Gi za vɔɔma gá Filiseti nuiti!» E ti laavilini ga zɛbɛi pɛ, pɛlei woloni Filiseti nuiti ta-ɔ̄undigũiti ma, ta bɛbɛi, nii é ɔ̄ɛni ná. Nii é paani saazuvɛ, naa mɔinni é leve keai ma vulua gele va.

31 Keɛɔ̄ɛleaiti ta ná-nuiti kpein, ti yeini, ti ma vooɔ̄mai zeɔ̄ɛ, ti lii la, ga ti maaḡulu Sɔleya ta Es-etawɔle ti yɔɔzuvɛ, keɛɔ̄ɛ Manoa ná-kabayɛɔ̄ɛi zu. E ɔ̄ɛni ga tukpɔɔgaaleve nui Izelayɛle yooi zu kona vuufelegɔ (20) laawu.

17

Mika ná-zalaɔa ɔ̄ulazuvɛ

¹ Zunui ta ɣeni zeini Efelayime ɣize yooi zu, daaseigi ɣeni ga Mika. ² E ɣeni dee ma: «È-ɣi ka su ga ti wali ɣaei waagila ungila (1 100) unmani è ya, è unma nui voovooni gàazu. Nà ɣa gè walii naa ɣulani è ya, toɣa pò be.»

Dee ɣeni ma: «Gooɣɔ GALAGI tuya loo dɔun zunui ve!»

³ E wali ɣaei waagila ungilagi (1 100) veeni dee ya, naa ɣeni ma: «Nà niima wali ɣaei veezu Gooɣɔ GALAGI ve ga nà boɣɔi zeei, é ɣe dɔun zunui ve, ga vololibai ta kooɣɔ ganigi é ga kɔlui gaawuungai. Zekana gè feezu la è ya volu.»

⁴ E wali ɣaei veeni dee ya. Dee wali ɣaei unfelegɔi (200) zegeni, é fe kɔlu ɣaawuun nui ya. Naa vololibai ta kooɣɔ ganigi beteni ga kɔlu ɣaawuungai. Ti ti buuni Mika ná-pelei wu.

⁵ Mika naa, ada zɔɔɔni ná-pelei wu, ve é ɣeni nɔkɔsu ná ti wu. E zalaɣa ɣula zegeni ta pelei wu zalei taɣiligaa beteni, é ná-doun zunui ta ze ga ná-zalaɣa ɣula nui.

Mika ná-zalaɣa ɣula nui

⁶ Naama ziegi zu, masa ge la ɣeni Izelayele unda. Eɛe ge ɣeni naa nɔ ɣeezu, nii pagai gaazu. ⁷ Zunu lounɔi ta ɣeni Beteleyeme laai zu, Zuda yooi zu, Zuda ná-bolodai zu. E ɣeni ga Leevi nui ta, é ɣeni seikooɣɔmai zu. ⁸ Zunui naa zegeni Beteleyeme taazuve, Zuda yooi zu, é li zeizu adave ta, ve a ze ná. E yeni ziezu pelei zu, é zeeli Efelayime ɣize yooi zu, eyesu é zeeli Mika ná-pelei wu.

⁹ Mika ɣeni ma: «Da zegeni mini?»

E gooɔaavoteni, é ɔɛ ma: «Nà ga Leevi nui, Beteleyeme, Zuda yooi zu, nà liizu gè zeì ve nà zoo zeizu ná.»

¹⁰ Mika ɔɛni ma: «Ye pò be, è ɔɛ ga kèe, ta zalaɔa ɔɔula nui bè, nà wali ɔae puugɔ ve è ya kona gilagi laawu, é ɔɔ seɔeiti ba, ta daamianigi.»

Leevi nui ná-botii lɔɔzeini. ¹¹ E vaani bu ɔana, é ye zunui naa vɔ be, naa ɔalaa yeezeini bu, é deve ga ná-doun zunui ta. ¹² Mika Leevi nui zeini zalaɔa ɔɔula wotii unda, zunu loungoi naa ɔɛni ga ná-zalaɔa ɔɔula nui. E naa laazuvɛeni ná-pelei wu. ¹³ Mika ɔɛni ma: «Niizu, gè kwɛɛga ga Gooɔɔ GALAGI ɔa faanɛ ɔɛ bè, tɔɔzei Leevi nui nii ɔa bà ga zalaɔa ɔɔula nui.»

18

Zou ɔaizie vai Dan mavofodaiti be

¹ Naama ziegi zu, masa ge la ɔɛni Izelaye le unda. Dan mavofodaiti ti ɔɛni zou ɔaiziezu, ve ta zeì ná. Mazɔɔ eyɛsu naama ziegi zu zeeli, ti la ɔɛni de zou zɔɔni Izelaye le vɛleyeɔei zɔiti saama. ² Dan mavofodaiti ti zunu ɔɛzeɔɛze dɔɔlugɔ ɔɔulani ɔɔɔ zaama, ti zeɔe Soleya ta Esetawɔle, ti li ti zooi vete, ti ziezie su. Ti ɔɛni ti ma: «À li, wo zooi zuvete.»

Ti zeelini Efelayime ɔize yooi zu, eyɛsu ti li Mika ná-pelei wu, ti ji ná. ³ Ti maaɔɔaai ma Mika ná-pelei va, ti Leevi zunu loungoi wooi vaɔɔulabai ɔwɛeni, ti ɔale ma, ti ɔɛ ma: «Be ɔa paai ga de ve? Leeni ɔa è keezu ve? Leeni vaa zu è yeɛsu ve?»

⁴ Nii kpein Mika keeni be, é naati boni ti ma, é ɔɛ ti ma: «Togɔ da sàla, gè ɔɛa ga ná-zalaɔa ɔɔula nui.»

⁵ Názu ɔa ti ɔeni ma la: «Gá è maanɛɛɛzu, GALA gaazaɔa ɔɛɛ, gi kwɛɛ ni siei gi tɔzeida, toɔa zoloo.»

⁶ Zalaɔa ɔula nui ti woɔgaavoteni, é ɔɛ ti ma: «À li ziileigi zu, Ɔoɔɔ GALAGI ɔa wo va, siei zu wo tɔzeizu.»

⁷ Zunu laɔlugɔi naati ti liini, ti zeeli Layise. Ti nuɔuseiti kaani ti zeini ná, ti laai ɔɔɔ la, ga Sidɔn nuiti kevele, ti yiileidai kitogi zu. Nu nɔɔ ge la ɔeni ti ɔɔɔzu ti-maaɔoolii zu, ɔaa é va ze ti unda. Ti maaɔoozani Sidɔn nuiti ba, kpɔfaama la ɔeni ti yɔɔzu ta nu nɔɔɛ.

⁸ Zunu laɔlugɔi naati ti ɔaleni ma, ti li ti-ɔɛɛleaiti pɔ be Sɔleya ta Esetawɔle, naati ti ɔeni ti ma: «Lee vaa ɔa siei ma?»

⁹ Ti ɔeni ti ma: «À wuzegɛ! Ade le ti laalɔɔma, mazɔɔ gi zoi ɔaave, gola vage. Toɔa ɔale! Wa zeini nɔ, wo la faa wosu! A mina ɔɛ ga ɔɔɔ nui. A pele zo, wo li wo zoi naa zo! ¹⁰ Wa zeelina náve, wa nuɔuseiti ka ná, ti laai ɔɔɔ la. Zou ve gola wɔɔɔai, GALA ge fea wo ya, ada ve nu la valaga ani nɔɔɛ ma ná, anii nii kpein nɔ é eteai zu.»

¹¹ Zunu undɔzita (600), Dan mavofodaiti su, naati ka ti ta-ɔɔɔɔ zɔɔlaiti seɔeni, ti zegɛ Sɔleya ta Esetawɔle. ¹² Ti leeni, ti kɔɔlaɔai vu Kiliyate-Yeyalime voluve, Zuda yooi zu. Naa ɔa é ba, naama adave laasei peai ga Maɔanee-Dan, zaagaza (nii poluve ga «Dan ná-kɔɔlaɔai»). ¹³ Ti zegeni miná, ti li Efelayime ɔize yooi zu, eyɛsu ti zeeli Mika ná-pelei wu.

¹⁴ Zunu laɔlugɔi niiti ti liini Layise yooi zuveɛsu, naati ti ɔeni ti-wɔɔlaiti ma: «Wo suɔwɛɛ nei ɔaa, ga zalaɔa ɔula zegɛi ɔa pelei nii ta wu, ta peɛ wu zaleiti, ta vololibai, ta kɔɔɔ ganigi taɔili, nii é ga

kɔlu ɔaawuungai? A naa leve, nii wa ke.» ¹⁵ Ti ɔaleni ma miná, ti le Leevi zunu loungoi ná-pelei wu, Mika ná-pelei wu, ti tuwɔgi wo. ¹⁶ Názu niina, Dan mavofodaiti, nu undɔzitai (600) niiti kɔɔɔ zɔɔlai ɔeni ti ya, ti ɔevele betɛai kɔɔɔ vai ma, naati ti ɔeni loni pelɛlave. ¹⁷ Zunu lɔɔlugɔi niiti ti liini zooi zuvetesu, naati ti leeni, ti vololibai zeɔe, ta zalaɔa ɔula zeɔei, ta pele wu zaleiti, ta kɔɔɔ ganigi, nii é ɔeni ga kɔlu ɔaawuungai. Zalaɔa ɔula nui ɔeni loni pelɛlave ta nu undɔzitaiti (600) niiti kɔɔɔ zɔɔlai ɔeni ti ya.

¹⁸ Zalaɔa ɔula nui zɔiti kaai ma, ti le Mika ná-pelei wu, ti vololibai zeɔe, ta zalaɔa ɔula zeɔei, ta pele wu zaleiti, ta kɔɔɔ ganigi é ga kɔlu ɔaawuungai, é ɔeni ti ma: «Leeni ɔa wo keɛzu miná?»

¹⁹ Ti gooɔaavoteni, ti ɔe ma: «Maɔɔe kpɔ! Yeevee la, è vile gi volu, ɔe ga ɔeeɔei gi ve, ta zalaɔa ɔula nui. Fizɔge è ma nei baa, è ɔe ga zalaɔa ɔula nui zunu ɔilagi nɔ ve, baa è ɔe ga zalaɔa ɔula nui bolodai ve, ta peleyeɔei ve, Izelaye yooi zu?»

²⁰ Zalaɔa ɔula nui wola ɔoozunɛ naama vai zu. E zalaɔa ɔula zeɔei zegeni, ta pele wu zaleiti, ta vololibai, è vile nubuseiti saama.

²¹ Ti pele zoni, ti da li, ti doungoiti toni luɔɔ, ta toganiiti, ta kasɔiti.

²² Ti maɔɔoozaai ma Mika ná-pelei va, Mika zeijnɔɔiti ti bɔɔɔ lolini, ti vile Dan ná-nuiti polu.

²³ Ti ɔeni kpeeii loozu Dan ná-nuiti polu, naati ti ɔaleni ma, ti ɔe Mika ma: «Leeni ɔa keai, è toligi wosu ɔana?»

²⁴ E ti woɔɔaavoteni, é ɔe ti ma: «Nà-galagiti gè ti beteni, wo ti zeɔea, é veɛ zalaɔa ɔula nui va, wo lia

ga tiye, lee ɣili ka niina zegai zèa, wa gaazaɣa mà vaa zu?»

²⁵ Dan ná-nuiti ti gooɣaavoteni, ti ɣe ma: «Mina gi woizuɔɔ! Tanisu gi zaama, nui tanigaa yiiɣaawana, ti loo è ma. Toɣa ɣe ga è undaavili faa, wa da-veleyeɣei.» ²⁶ Dan ná-nuiti ti pele zoni, ti da li. Mika kaai ma ga ta-zobogi wɔɔlɔve nɔnɔi va, é ɣaleni ma, é li ná-pelei wu.

Dan mavofodaiti ti zeï vai Layise

²⁷ Nii kpein Mika kpeteni, zekana Dan ná-nuiti ti naati seɣeni la, ti li ga tiye, é veɛ zalaɣa ɣula nui va, é ɣeni zea. Naa voluma, ti laaleɛni Layise wu, ti nuɔuseiti paa, niiti ti ɣaalɛini, ti laai ɔɔɣɔ la, ti zeini ziileigi zu, naa volu ti abui loni taai va. ²⁸ Nu nɔpe ge la ɣeni vaani, é va ɔɔ ti va, mazɔɔɔ ti maagoozani Sidɔn yooi va, kpɔfaama la ɣeni ti yɔɣɔzu ta nu nɔpe, ná ɣeni nemei zu, nii é Bete-Legɔbe.

Dan ná-nuiti ti taai loni volu, ti zeï ná. ²⁹ Ti taai laasei peɛni ga Dan, ti-memewola Dan laaseigi, Izelaye le ná-doun zunui, keɛ mɔungi daaseigi ɣeni ga Layise. ³⁰ Dan ná-nuiti ti vololibai naa ɣaalɔni ná, ti Zonatan zeï ga zalaɣa ɣula nui, Dan mavofodaiti be, nii é ɣeni ga Gelesome ná-doun zunui, Moize ná-dounlɔin. Naa mavofodaiti ka ti ɣeni naama wotii ma, eyesu ti li ga tiye duɔlai zu. ³¹ Vololibai nii Mika kpeteni, ti naa makeni, GALA pelei nii é ɣeni Silo, naa ná-yeɛɣeɣalal kpein daawu.

19

Gibeï laaveaiti ta-vaanɔi

¹ Naama ziegi zu, masa ge la ɣeni Izelaye le unda. Leevi nui ta ɣeni ná, é ɣeni zeini Efelayime ɣize

yooi ɔaabelazuve, é anzai ta zegeni Beteleyeme Zuda yooi zu, nii é la vuluni ga zɔiti kevele. ² Kele anzanui naa bɔɔɔ lɔni kologologi zu, é zegeni pɔ be, é ɔale ma keeɔe vɔ be Beteleyeme, é keeni ná ga alu naanigo. ³ Sinigi wuzegeni, é li pɔ be, é va bɔe pɔ, é ziila, é lii la. Ná-botigɔ zunu loungoi ɔeni ba, ta soovale felegɔ. Anzanu loungoi naa leeni keeɔe ná-pelei wu, siegi zu keeɔe zunui ɔaani la, é yeezeini bu ga koozune.

⁴ Nekoi, anzanu loungoi keeɔe, naa yeevilini su, é ye naa vɔ be, é ke ná ga folo savago. Ti da daamii wo, ti da bɔɔle, ti da ni ná. ⁵ Foloi naanisiei, ti wuzegeni ga sobuzobui, Leevi nui ɔevele beteni ga é li. Kele anzanu loungoi keeɔe ɔeni nekoi ma: «Ani go mi, é zebe zɔlɔ, wa li niina.»

⁶ Ti zeini, ti daamii wo, ti bɔɔle vɔɔma ti felegɔ. Naa volu anzanu loungoi keeɔe ɔeni anza zinigi ma: «Deve, è ni ve, è yiilei.» ⁷ Anza zinigi wuzegeni ga é li, kele nekoi ɔilini ma, é kpidi ɔila keeni ná mɔnɔ. ⁸ Foloi lɔlusiei, é wuzegeni ga sobuzobui ga é li. Anzanui keeɔe ɔeni ma: «Nà è maanenɛzu, ani go mi, wo naa maaɔun, foloi gaayei.» Ti felegɔ pe ti daamii woni.

⁹ Anza zinigi wuzegeni, ga ti li ta anzai nii é la ɔeni fuluni ga zɔiti kevele, ta ná-botigɔ zunu loungoi, kele anzai keeɔe ɔeni ma: «Wele foloi gaayeiɔa, woza lia, à ni ve, foloi lia. A ni ve, è yiigaalei, lina wa wuzegɔ ga sobuzobui, wo vile pelei zu, è li da-laazu.» ¹⁰ Anza zinigi la ɔeni pɔ ga é va ni ná, é wuzegeni, é li. E zeelini Yeeɔuse ɔakalave, nii é ga Zeeluzalɛme, ta soovale felegɔiti ti maagiliai, ta anzai nii é la ɔeni vuluni ga zɔiti kevele.

11 Siɛgi zu ti zeelini la Yeebuse, foloi wola liini niina. Botiɔɔe zunu loungoi ɔeni maliɔɔi ma: «Ade li, de lati Yeebuse nuiti ta-laai tɛi ma, ade ni ná.»

12 Maliɔɔi gooɔaavoteni, ɛ ɔe ma: «Ba-o, ade la laazu zii ɔiligiti ta-laazu, ve Izelayele nu la ná, ada niizu Giɔea.» 13 E ɔeni mɔno ná-botiɔɔe zunu loungoi ma: «Ade li, de maabuɔa nuuma adaveti ta va, Giɔea ɔaa Lama, de ni ná.» 14 Ti yeni ziezɔ eyɛsu foloi da, siɛgi zu ti maabuɔani la Giɔea va, nii ɛ Benzamen yooi zu. 15 Ti latini eyɛsu ti zeeli miná, ti ni Giɔea. Leevi nui lɛni, ɛ lo taa zaamave. Nu nɔpe ge la ɔeni suzoni, ɛ va daazuveɛ ná-pelei wu, ga ɛ ni ná.

16 Gaabelasu, kewola voloi ta vaani kpɔkɔi, ɛ zege boti ɔezuve kpalagave, zunui naa ɔeni ga Efelayime ɔize yooi zu nui ta, ɛ ɔeni zeini Giɔea, kele náve nuiti ti ɔeni ga Benzamen nuiti. 17 E ɔaazuwuzɛni, ɛ wein ɔa taa zaamave. Kewolai ɔeni ma: «Da liizu mini? Da zegezu mini?»

18 E gooɔaavoteni, ɛ ɔe ma: «Gá zegezu Beteleyeme Zuda yooi zu, gá liizu Efelayime ɔize yooi ɔabelazuve, miná ɔa gè zɔlɔni ná. Páave, gè zege Beteleyeme Zuda yooi zu, ná liizu Gooɔ GALAGI ná-pelei wu, kele nu nɔpe ge la ná, nii ɛ yeezeizu bù. 19 Tama, tufai ɔa gi ya soovalegiti kɔno fai zu, ta bului ɔalaa, ta dɔɔi, gi ve ga anzai ta ná-botiɔɔe nui, gi ɔede la ani nɔpe ba.»

20 Kewolai ɔeni ma naazu: «Ziileigi ɔe ɛ ve! Gè minazegɛa ga è-maavai pe, ɛ la nia taa zaamave.» 21 E ti lɛni ná-pelei wu, ɛ tufai ve soovalegiti zea. Siɛveaiti ti ɔɔɔiti maagbani, naa volu ti daamii wo, ti ɔɔle.

22 Siɛgi zu ti ɣeni ɣoozunɛɛzu la, taazuve zunuiti, nu nakaiti, ti vaani ti ɣaku pelei ma, ti da daa zigɔ, ti da ɣe kewola volɔi ma, peɛ keɛ nui: «Zunui ɣula, nii tɛai ɛ vɔ be, gi beɛɛ ɣula la!»

23 Peɛ keɛ nui ɣulani, ɛ li ti vɔ be, ɛ ɣe ti ma: «Ba-o, kɛeleaiti, à mina faa nɔu ɣe, nà wo maanɛɛɛzu, tɔzei zunui nii ɣa ga mà weɛn, à mina tɔɣɔ ɣologolo faa ɣe. 24 Weɛ doun anzanui va, kpeaai, ta zunui anzai, nà ɣulazu ga naati. A loo naati ma, wo naa ɣe nii wo wɔnni wo ke. Keɛ à mina tɔɣɔ ɣologolo faa wolai naa ɣe ga zunui nii.»

25 Zunui naati ti la ɣeni woiloni goo ma. Názu ɣa Leevi nui anzai zoni la, ɛ kula eteave. Ti vuuni ma, ti vooɔa ma, ɛ zo kpiddi ma eyesu sobui, naa volu sobuzobui ti yeebe ba. 26 Sobui, anzanui naa vaani, ɛ loo zunui naa ná-pelelave, ve sinigi ɣeni ná, eyesu woza ɣala.

27 Sobui sinigi wuzegeni, ɛ pelei laalao, ɛ ɣula, ɛ va li ná-siei ma. Keɛ anzanui naa, ɛ ga anzai nii ɛ la ɣeni fuluni ga zɔiti kevele, ɛ naa ɣaani laani nu læzuvɛ pelei wu, zeeiti peai kpofalagi ma. 28 E ɣeni ma: «Wuzegɛ, de li!» Keɛ goɔɣaavote ge la ɣeni veeni. Sinigi seɣeni, ɛ peɛ soovalegi gila kɔma, ɛ vile pelei zu, ɛ da li ná-taazu.

29 Seeliai ma ná-pelei wu, ɛ boɣai zegeni, ɛ anzai leveleve, ɛ ke ga ma bulukpulu puugɔ maazu felegɔ (12), ɛ teveni Izelayele yooi zu ná pe. 30 Niiti kpein ti naa ɣaani, ti ɣeni ma: «Nii ɣeɣala vaa nɔpe ge la de ɣɛni, nu la de ta ɣaani, kaipa Izelayele nuiti ti læni, ti ɣula Ezipete yooi va, eyesu zaagaza. A ɣisiesu, wo bɔɣɔ ɣa, wo deve wo!»

20

Izelayele nuiti ti devei wo fai

Benzamen nuiti daalɔɔma

¹ Izelayele nuiti kpein ti vaani, é zo Dan é li Beel-Seeba, eyesu Galaade yooi zu, bebɛi ɔaalɛni ba Ɔɔɔɔ GALAGI ɔakala eɔe nu ɔila nɔ Misepa.

² Nuɔuseiti ta-ɔundigɔiti kpein, ti ga Izelayele wolo-damaiti, ti ɔeni GALA ná-nuɔuseiti ta-maaɔɔgi zu, zunu waaunnaanigɔ (400 000) ɔeni ná, niiti ti ɔeni ziezɔ ɔɔɔɔa, boɔa zɔkpɔi ɔeni ti ya. ³ Benzamen nuiti ti menini ga Izelayele nuiti ti ɛeni Misepa. Izelayele nuiti ti ɔeni ma: «Ulei faa ɔɔi nii vaai la, à naa wo ɛɛ gi ma.»

⁴ Leevi nui nii ti anzai vaani, naa ɔeni ti ma: «Ànzai nii é la ɔeni vuluni ga zɔiti kevele, gá naa ɔa gi vaani Giɔea Benzamen yooi zu, ga gi ɔi ná.

⁵ Taaveaiti ti laalɛni nɔun bu. Kpidii, ti pelei maalatini, ve gè ɔeni ná, ti ɔe ti paa. Ti vileni ànzai volu, ti ye laazu la eyesu ti paa. ⁶ Gè ma voomai zegeni, gè teveleve, gè sei su puu maazu fele (12), gè teve Izelayele yooi zu ná pe. Tɔɔzei ɔamaba vai é ga tɔɔɔ ɔologologi niima zii ɔea Izelayele yooi zu.

⁷ Wɛɛ, Izelayele nuiti wo kpein ka, wo ɔaalɛai ba, à unpilena, wo faa ɔila deve!»

⁸ Nuɔusei kpein ge wuzegeni sɔ gilagi zu, ti ɔe ma: «Nu ɔila kpalaa ge la ɔalesu ma ná-seɔe ɔotai wu, nu ɔila kpalaa ge la liizu ná-pelei wu. ⁹ Wɛɛ nii ade keɛzu niina ga Giɔea nuiti, ada kpakutoomai ɔeɛzu, ade kwɛɛ nii da ke ga tiye. ¹⁰ Izelayele wolodai kpein su, ada nu puugɔ zɛɔezu nu ungilagi (100) zu, ta nu ungila (100) nu waagilagi (1 000) zu, ta nu waagila (1 000) nu waapuugɔi (10 000) zu, ta liizu ti

daamiani gaizie nubuseiti be, naa ɔa a ke ta ɔalena ma, ade Giɔea zo, nii ɛ Benzamen yooi zu, eɔevelei ta-namaba vaa nɔi la, ti keai Izelayele yooi zu.»
¹¹ Zekana Izelayele zunuiti kpein ti ɔaalɛni ba la taai laalɔɔma, eɔe zunu ɔila kpe nɔ.

¹² Izelayele wolodaiti ti zunuiti teveni Benzamen ná-pelɛyɛɛi ma, ti ɔe ma: «Namaba vai, nii nɔudai, naa ɔeeve ɔale wo zaama? ¹³ Gaamago nɔ, su mina ɔooza, à nu nakaiti fe gi ya, niiti ti Giɔea, gi ti undaavili, gi faa nɔi ɔula Izelayele zaama ɔana!»

Benzamen nuiti ti la ɔeni keeni, ti va woilo ti-ɔeeleaiti goo ma, Izelayele nuiti. ¹⁴ Benzamen nuiti ti zegeni ta-laa wolaiti su, ti ɔaalɛ ba Giɔea, ti va li ga kɔɔi Izelayele laalɔɔma. ¹⁵ Benzamen nuiti gaaluni ma volo ná, ti ɔeni ga, zunu waavuufele maazu lɔzita (26 000), niiti boɔa zɔkpɔi ɔeni ti ya, Giɔea taaveaiti ti la naama ɔaalugi zu, tɔzei naati tiegi ɔeni ga nu undɔfela (700), ti ga kɔɔɔ nu ɔezɛɔezɛgiti. ¹⁶ Naama ɔɔɔɔ nuiti saama, kɔve nui ɔeni ti zaama ga nu undɔfela (700), naati kpein ti ɔeni zoosu ti kɔtui vili ga felevelegi, ti la voola nu undɛɔa ɔila kpegi va. ¹⁷ Ti Izelayele nuiti gaaluni balaa, ti ɔeni ga nu waaunnaanigɔ (400 000), niiti boɔa zɔkpɔi ti ya, ti ga kɔɔɔ nuiti, Benzamen nuiti ti la naama ɔaalugi zu.

Kɔɔi ɔɔ vai

Benzamen nuiti daalɔɔma

¹⁸ Izelayele nuiti ti wuzegeni, ti le Beetele, ti GALA gaazaɔa, ti ɔe ma: «Gi zaama be ɔa a le de mɔunpa, ɛ Benzamen nuiti sakpe?»

Ɔɔɔɔ GALAGI ɔeni ma: «Zuda nuiti ka ta le ti tɔzei.»

19 Geelaalaoni nɔ feya, Izelayele nuiti ti wuzeɔe ti ta-ɔɔlaɔɔai vu Giɔea ɔɔbave. 20 Ti ɔɔlani, ti li ga ti kɔɔi veɛ Benzamen nuiti ba, ti ɔɔɔ zeini su, ti lo Giɔea laawu. 21 Benzamen nuiti ti ɔɔlani Giɔea, ti Izelayele nui vaani kɔɔɔzuvɛ naama volo ná ga nu waavuufole maazu fele (22 000). 22 Nubuseiti, Izelayele nuiti, ti ɔɔɔ iɔɔɔɔni, ti ɔɔvele ɔɔteni kɔɔɔ vai ma mɔnɔ ga niine naama adave nɔ, ve ti ɔɔni vuuni ná folo mɔungi. 23 Izelayele nuiti ti ɔɔni, ti wɔɔ ɔɔɔ GALAGI ɔɔazu, eyɛsu kpɔkɔi zeeli. Ti ɔɔɔ GALAGI ɔɔazaɔani, ti ɔɔ ma: «Gi maanɛve nei gi kɔ laale Benzamen nuiti bu, gi-ɔɔleaiti?»

ɔɔɔ GALAGI ɔɔni ti ma: «À li ti laalɔɔma.»

24 Poluma zobui, Izelayele nuiti ti laalɛni Benzamen nuiti bu volu, ná zeizu velesiei. 25 Ná zeizu velesiei naa, Benzamen nuiti ti ɔɔlani Giɔea, ti ti laaɔomi, ti nu waapuugɔ maazu lɔsava (18 000) vaani Izelayele ɔɔɔ nuiti ba, kɔɔɔzuvɛ, ti zoogai boɔa zɔkpɔi vilisu.

26 Izelayele nuiti kpein, ti ma vebeiti ti ɔɔni Beetele. Ti yɛni zeini ná, ɔɔɔ GALAGI ɔɔkala, ti ɔa wɔɔ, ti zugi zo eyɛsu kpɔkɔi, ti gala zalaɔaiti kula, ta ziilei zalaɔaiti ɔɔɔ GALAGI ɔɔkala. 27 Ti ɔɔɔ GALAGI ɔɔazaɔani mɔnɔ. Naama ziegi zu, miná ɔa ɔɔɔ GALAGI ná-minazeɔe kesui ɔɔni ná. 28 Eleazaal ná-doun zunui, Finease, nii é ga Aalɔn ná-dounloin, naa ɔa é ɔɔni botii zu naama ɔɔnagi. Ti ɔɔ ma: «Gi maanɛve gi li mɔnɔ, gi gi-ɔɔleaiti sakpe, Benzamen mavofodaiti, ɔaa gi looɔɔ?»

ɔɔɔ GALAGI ɔɔni ti ma: «À li, mazɔɔ lina, ná zobo feezu wo ve, wo pile sɔɔ ti ma.»

²⁹ Izelayele nuiti, ti zunuiti seini dɔɔɔfuzu Gibeaa maagoolii zu. ³⁰ Naa volu, ti liini, ti laale Benzamen nuiti bu ná foloi zavasiei. Ti bɔɔɔ zeini su kɔɔɔɔ vai ma Gibeaa luɔɔ, eɔɔvelei ma mɔun felegɔi ɔeni la. ³¹ Benzamen nuiti ti ɔulani kɔɔɔɔ vai ma, ti beni bɔɔɔ va, ti yeebeteve taai va. Ti tɔɔzeini ga nuiti paa nuɔuseiti saama, eɔɔvelei nɔ ti keeni la mɔungiti su, pelei naati su, nii gilagi leezu ga Beetele vele, gilagi ɔa li ga Gibeaa vele balaɔai zu. Izelayele zunui ti paani, é ɔeni ga nu vuusavagɔ (30).

³² Benzamen nuiti ti ɔeni ɔeezu ma: «Ade vɔniga ti ma ga mɔungi nɔ ɔevelei.»

Kele Izelayele nuiti ti ɔeni ɔeezu: «Ade vela ti va, de ti beteve taai va, de li ga tiye pelei zu.»

³³ Izelayele zunui kpein ge zegeni losuɔeti, ti bɔɔɔ ɔevele ɔete Baale-Tamaal. Izelayele ná-nuiti ti lɔɔɔuni, naati ti zegeni Maalee-Geeba, ve ti ɔeni ná. ³⁴ Kɔɔɔ nu ɔezegze waapuugɔ (10 000), niiti zeelobai woni ga tiye Izelayele zaama, naati ti zeelini Gibeaa ɔakalave. Kɔɔi wola bɔini, kele Benzamen nuiti ti la ɔeni kwee ga maanɔɔi ɔa vaazu ti vɔ. ³⁵ Gɔɔɔ GALAGI Benzamen nuiti sakpeni Izelayele ve, naama voloi, Izelayele zunuu waavuufelegɔ maazu lɔɔlugɔ ungila (25 100) paani, ti pe ti zoogai kɔɔi ɔɔɔzu ga boɔa zɔkpɔi.

³⁶ Benzamen nuiti ti kwee ni ga Izelayele nuiti ti pile sɔɔɔga ti ma. Izelayele zunuiti ti keeni, eɔe ta ɔe velazu Benzamen nuiti ba, kele ti-ɔigi ɔeni ta-ɔɔɔɔ nuiti ba, niiti ti lɔɔɔuni Gibeaa ɔobave. ³⁷ Názu ɔa nui naati ti lɔɔɔuni, ti ɔulani la, ti loo Gibeaa zu, ti vaza taazuve, ti nuiti undaavili. ³⁸ Ti zolooni ma ta Izelayele ɔɔɔɔ nui zɔiti, ga ti abui lo, ma luului

wuzegɛ taazuve, ɛ ɔa le geezuve. ³⁹ Izelayele zunuiti ti ɔaavoteni volu ti ma, ga kɔɔɔɔi. Benzamen nuiti ti nu vuusavagɔ (30) ɔɛɔɔala vaani niina ti va, naa maavele ma, ti ɔeni ɔɛɛzu ma: «Ti voluazoga, ti ɔa vela ade va, eɔɛvelei ɛ ɔeni la kɔɔɔɔ volo mɔungizu.»

⁴⁰ Gaamanɔ, duulu wolai tɔɔzeini ga wuzegɛa taazuve. Benzamen nuiti ti latini, ti ka ga abuzogi ɔa ta-laai va, ma abuzogi ɔa le geezuve. ⁴¹ Nɔzu ɔa Izelayele zunuiti ti ɔaleni ma la Benzamen nuiti daalɔɔma, naati ti wola zuluani. Mazɔlɔɔ ti undaaviligi ɔaani, nii ɛ ɔeni ti luɔɔ. ⁴² Ti voluaveni Izelayele zunuiti ba, ti ɔa li ga tevebai zu vele. Kele kɔɔi la ɔeni buɔeni ti maazu, niiti ti zegeni taazu velei, naati ti ɔeni ti vaazu, tɔɔzei ti ɔeni ti yɔɔzu. ⁴³ Izelayele nuiti ti Benzamen nuiti maalatini, ti vileni ti volu, ti ɔa ti vaa, ve kpein ti ɔeni ɔɛɛzu ti looɔɔ nɔ, eyɛsu Gibealetemave, folo ɔulazu velei. ⁴⁴ Ti Benzamen zunu waapuugɔ maazu lɔsava (18 000) vaani, ti pe ti ga kɔɔɔɔ nu ɔɛɛɔɔɔɔɔɔgiti. ⁴⁵ Niiti ti yeni vulua, naati ti biɔeni, ti li tevebai zu, Limon fasai vɔ pelei, ti nu waadɔɔlugɔ (5 000) vaani naati saama pelei zu, ti vile ti volu, eyɛsu ti zeeli Gidome, ti nu waafelegɔ (2 000) vaa ti va minɔ.

⁴⁶ Benzamen nui lieɔi ɛ zaani, ɛ ɔeni ga zunu waavuufele maazu lɔɔlu (25 000), ti pe ti ga kɔɔɔɔ nu ɔɛɛɔɔɔɔɔɔgiti. ⁴⁷ Zunu undɔzita (600), niiti ti voluaveni, ti vela ti li tevebai zu, Limon fasai vɔ pelei, naati ti yeni minɔ eyɛsu alu naanigɔ. ⁴⁸ Naa voluma, Izelayele nuiti ti ɔaavoteni Benzamen nuiti daalɔɔma, ti ɔa zunuiti paa ga boɔa zɔkpɔi taaiti su, ta toganiiti, ta niiti kpein nɔ ti ɔeni ti ɔaazu luɔɔ.

Ti abui loni taaiti kpein ba, ma yooi zu, niiti ti ti ɔaani.

21

Benzamen mavofodai vuu vai su volu

¹ Zunuiti ti ɔonani Misepa ga ti la mɔ ti-loun anzanu vea Benzamen nu ve ga vulu.

² Nuɓuseiti ti vaani Beetele, ti yeni zeini ná GALA kakala eyesu kpɔkɔi. Ti yeni zɔngɔzu, ti da wɔlɔ gola, ³ti da ɔe ma: «Leeni vaa zu, Ɔɔɔɔ GALAGI, Izelayele ná-GALAGI, niima vaa ɲɔu zii ɔeai Izelayele? Leeni vaa zu Izelayele valagai za ná-bolodai gila ma?»

⁴ Poluma zobui, nuɓuseiti kpein ti wuzegeni ga sobuzobui, ti zalaɔa ɔulazuve loni náve. Ti gala zalaɔaiti kulani ta ziilei zalaɔaiti. ⁵ Naa volu, Izelayele nuiti ti ɔeni ɔɔɔ ma: «Izelayele wolodai kpein su, ma begele ɔa é laade zaama, gaalebai zu, Ɔɔɔɔ GALAGI ɔaazu?» Mazɔlɔ ti konai woni naama nui laalɔɔma, nii é la vaani Ɔɔɔɔ GALAGI ɔakala Misepa, é woni ga ta naama nui vaa.

⁶ Izelayele nuiti ti-ɔeɛloin Benzamen ná-fai ma maawɔin ti zoni, ti da ɔe ma: «Za, bolodai gila kpetevea Izelayele va. ⁷ Leeni ɔa ada ke ti ve, nii a ke niiti ti yegai vulua, naati ti anza zɔlɔ? Tɔɔzei de ɔonani Ɔɔɔɔ GALAGI ve, ga de la de-loun anzanuiti ta vea ti ya ga anza.» ⁸ Ti ɔeni ma: «Nui ta ɔa ná nei ɔaa, Izelayele ná-bolodaiti saama, nii é la leeni Misepa, Ɔɔɔɔ GALAGI ɔakala?» Ti kaani ga Yabeese nii é Galaade, naa ná-nu gila kpalaa ge la ɔeni vaani kɔlaɔai zu, ta maabɔgi zu. ⁹ Ti nuɓuseiti

gaalugai ma, Yabeese nii é Galaade, ti la ɣeni naa ná-nu ɣila kpalaa kaani.

¹⁰ Nuɓuseiti ti kɔɔɔɔ nu waapuugɔ maazu felegɔ (12 000) leveni, ti devei ve ti ya, ti ɣe ti ma: «À li Galaade yooi zu, wo Yabeese laaveaiti pe paa, anzanuiti pe ta doungoiti. ¹¹ Welɛ velei wa ke la, à zunuiti kpein suwuɔaaleve, ta anzanui kpein niiti ti zunu vaa ɣweɛ.» ¹² Kɔɔɔɔ nui naati ti anzalopo bea unnaanigɔ (400) ɣaani Yabeese taaveaiti saama, Galaade yooi zu, niiti zunu la ɣeni de vɔɔɣuni ti va. Ti liini ga tiye, Silo kɔɔlaɣai zu, Kanaan yooi zu.

¹³ Nuɓuseiti kpein ti keelaiti teveni Benzamen nuiti ma, niiti ti lɔɔɣuni Limon fasai ma, nii a ke ti yɔɔɔɔzubeɛɛ, ziileigi ɣe ti zaama. ¹⁴ Benzamen nuiti ti ɣaleni ma. Ti anzanuiti feeni ti ya, niiti ti la ɣeni ti vaani Yabeese, Galaade yooi zu, keɛɛ é la ɣeni kula ɣɛɛni ti va.

¹⁵ Benzamen nuiti maawɔin nuɓuseiti soni, tɔɔzei ɔɔɔɔ GALAGI zeɣe naka wɔɔni Izelayele wolodamaiti saama. ¹⁶ Bebei ma ɣundigɔiti ti ɣeni ma: «Ada ke ɣale, de va anzanu zɔɔɔ zɔiti be, ti yegai vulua, tɔɔzei Benzamen anzanuiti kpein undaavilige?» ¹⁷ Ti ɣeni ma mɔnɔ: «Niiti ti yegai vulua Benzamen nuiti saama, naati ti ta-voganiiti make, naa ɣa a ke bolodai ta ɣaa mina vala ba Izelayele zu. ¹⁸ Keɛɛ ade la zooga de va de-loun anzanui ta ve ti ve ga anza.» Mazɔɔɔ Izelayele nuiti ti konai woni, ti ɣe ma: «Naama nui ɣotove, nii a anza ve Benzamen nui ta ya!» ¹⁹ Ti ɣeni ma: «Welɛ kona-o-kona ɔɔɔɔ GALAGI ná-fetii ɣa da ɣula Silo, nii é Beetele lekpemaɛ nu ɣɔvezuɛ, é lo

pelei naa va folo ɔɟulazu velei, nii é zegezu Beetele é da li Sikeme, ta Lebɔna lekpemave nu yeezazuve.»

²⁰ Naa volu, ti niima levei veeni Benzamen nuiti zea, ti ɔɛ ti ma: «À li wo lɔɔɔɟu ná, leezen beleiti su. ²¹ Siɛgi zu wo Silo anzalopoiti kaazu la, ti da kuai wo, ti da lati, wa ɔɟula leezen beleizi zu, wo ɔɟilagilagi ɔɟa anzalopo ɔɟila so bɔɔɔɔ ve ga anza, wo li ga tiye Benzamen yooi zu. ²² Ni ti-ɔɟɛni, ɔɟaa ti-ɔɟɛleaiti, ta vaana ti ɔɟaazaɔɟa gi vɔ be, ɔɟá ɔɟɛ ti ma: «A gi maawɔingɔ, mazɔlɔɔ gi la anzanu zɔlɔɔni ti ve kɔɔi zu. Wa laade wo va fe ti ya, ni wa ɔɟeni de, wa la ɔɟɛ ga sɔba nu.» »

²³ Zekana Benzamen zunuiti ti kɛeni la, ti anzanuiti seɟeni ga ti-liegɔi, é ɔɟula anzalopoiti saama, niiti ti ɔɟeni kuai wosu Silo, naa volu ti li ga tiye. Ti ta-laaiti to volu, ti zeini ná, ta-voganiiti saama ti ɔɟilagilagi pe. ²⁴ Naama ziɛgi nɔ zu, Izelayele nui zɔiti ti liini ta-wolodaiti su, ta-veleyeɟeiti bu, ti ɔɟilagilagi ti zeini ta-voganii unda.

²⁵ Naama ziɛgi zu, masa ge la ɔɟeni Izelayele unda. Eɛe ge ɔɟeni naa nɔ ɔɟɛzu, nii pagai gaazu.

GALA ΣΕΥΕΙ
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf